Fördjupad översiktsplan för norra Vättern, Askersunds kommun, Örebro län.

Sammanfattning av planförslaget

Planområdet ligger på båda sidor av Vättern och avgränsas av riksväg 49 och 50 på respektive sida. I norr avgränsas området längst Vätterns strandlinje med undantag för båtklubben, vilket gör att båtklubbens hamn och Askersund stad ligger utanför planområdet. Hela planområdet ligger inom riksintresset för det rörliga friluftslivet (MB 3 kap. 6§) och innehåller 15 utvecklingskartor. Befintligt bostadsbestånd inom planområdet är drygt 2000, och planförslaget möjliggör en ökning med drygt 500 bostäder.

Av de 15 utvecklingskartorna är Askersund-Edö, Åmmeberg-Kärra, Hammar-Sänna, Stora Forsa-Nydalen, och Olshammar de fem utvecklingsområden där bebyggelseutveckling föreslås koncentreras. Inom utvecklingsområdena ökar bostadsbestånden med ca bostäder 100 respektive. Resterande bostäder är i utvecklingskartorna utanför dessa utvecklingsområden.

Det är även utifrån dessa utvecklingsområden som kommunala satsningar som gång- och cykelvägar bör prioriteras. Planen innehåller även områden och strategier för utveckling av det rörliga friluftslivet

Granskningen

I enlighet med PBL (Plan- och bygglagen) 5 kap. 18 § har planförslaget varit tillgängligt för granskning under tiden mellan 2022-02-01 och 2022-03-31. Berörda sakägare, kommunala instanser, statliga myndigheter, organisationer och övriga berörda har underrättats. Förslaget har varit utsänt för kännedom via brev till berörda, en underrättelse har publicerats på kommunens anslagstavla. Alla planhandlingar i sin helhet har funnits tillgängliga på byggförvaltningens hemsida. Under granskningen har 18 yttranden inkommit. I detta dokument sammanställs och besvaras inkomna synpunkter som berör planen. Samtliga yttranden finns att tillgå i sin helhet på Samhällsbyggnad Sydnärke.

Läshänvisning

Flertalet yttranden till den fördjupade översiktsplanen är väldigt långa. Därför kommentarer till placerade på lämpliga ställen i yttrandet i en textruta. Vid längre yttranden sammanställs även kommentarerna i en sammanfattning i slutet av yttrandet.

Yttranden har lämnats av:

1. Länsstyrelsen
    a. Post- & telestyrelsen, bilaga till Länsstyrelsen
    b. Lantmäteriet, bilaga till Länsstyrelsen
    c. Sjöfartsverket, bilaga till Länsstyrelsen
    d. Skogsstyrelsen, bilaga till Länsstyrelsen
    e. Svenska kraftnät, bilaga till Länsstyrelsen
    f. Statens geologiska institut, bilaga till Länsstyrelsen
2. Lantmäteriet
3. Trafikverket
4. Sydnärkes miljöförvaltning
5. Nerikes brandkår
6. Sjöfartsverket
7. Skogsstyrelsen
8. Motala kommun
9. Statens fastighetsverk, yttrande
10. Naturskyddsföreningen Askersund
11. Askersunds yachtklubb
12. Kärrabergets samfällighetsförening
13. Kärra Uddes samfällighetsförening
14. Kärra norra samfällighetsförening
15. Privatperson 1
16. Privatperson 2 & 3
17. Privatperson 4 & 5
18. Privatperson 6

1. Länsstyrelsen Örebro län

Fördjupningen av översiktsplanen har överlämnats till Länsstyrelsen i enlighet med 3 kap. 12 § plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har beretts tillfälle att lämna synpunkter.

Fördjupningen av översiktsplanen kan sägas vara en överenskommelse mellan kommunen och staten om huvuddragen av markanvändningen i det aktuella området samt om de allmänna intressen som ska beaktas vid planering och byggande. Länsstyrelsens granskningsyttrande ska enligt 3 kap. 20 § PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen, vilket även gäller vid ändringar av översiktsplanen enligt 3 kap. 27 § PBL. Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det enligt 3 kap. 5 § PBL anmärkas i planen.

Länsstyrelsens sammanfattande synpunkter:

Länsstyrelsen är positiv till att kommunen har en aktiv översiktsplanering och tar fram en fördjupning av kommunens översiktsplan. Länsstyrelsen anser att det är positivt att kommunen har planer för utveckling och vi ser att det finns goda utvecklingsmöjligheter för såväl bostäder som verksamheter och besöksmål vid Vättern. Fördjupningen av översiktsplanen är väl genomarbetad, av de föreslagna utbyggnadsområdena bedömer Länsstyrelsen att åtta områden är lämpliga som områden för bebyggelseutveckling samt att sju områden är delvis lämpliga. Länsstyrelsen anser att synpunkterna som framfördes vid samrådet till stora delar har beaktats och tillgodosetts i planen. Länsstyrelsens kvarstående synpunkter redovisas nedan.

Bedömning enligt 3 kap. 16 § PBL, 4 kap. MB & 3 kap. MB

Under granskningen av översiktsplanen ska Länsstyrelsen enligt 3 kap. 16 § PBL bl.a. ange om planen inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB). Länsstyrelsen bedömer att flera utpekade utbyggnadsområden för bostäder inte tillgodoser riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. MB samt riksintressen för friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. MB.

Riksintressen

Allmänna synpunkter

Idag finns goda möjligheter till friluftsliv och turism i området, vilket framgår på ett bra sätt i planen. Området i och kring Vättern med öar och strandområden har höga natur- och kulturvärden och är därför särskilt utpekade som värdefulla för turism och friluftsliv, främst det rörliga friluftslivets intressen, i 4 kap. MB.

Av översiktsplanen ska det enligt 3 kap. 4 § PBL framgå hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena. Länsstyrelsen anser att riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. MB samt riksintressen för friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. MB inte helt tillgodoses i planen. I beskrivningen av de utpekade utbyggnadsområdena saknas i några fall en redovisning av att hänsyn ska tas till riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta nedanstående synpunkter kring riksintresse för rörligt friluftsliv.

Riksintresse för det rörliga friluftslivet

I 4 kap. 1-8 § MB finns särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa geografiskt utpekade områden som är beslutade av riksdagen och som namnges i lagtexten. Exploatering inom dessa områden får bara ske under vissa förutsättningar. I planområdet finns två sådana geografiskt utpekade områden, båda riksintressen för det rörliga friluftslivet. I stort sett omfattas hela planområdet av dessa riksintresseområden; Vättern med öar och strandområden, samt Tiveden med områdena vid sjön Unden och sjön Viken samt området utmed Göta kanal mellan Karlsborg och Sjötorp, enligt 4 kap. 2 § MB. Områdena är i sin helhet av riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden och där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömning av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Inom dessa områden får ingrepp göras endast om de inte påtagligt skadar dessa värden. Med påtaglig skada avses enligt förarbetena ingrepp som kan ha bestående negativ påverkan på de skyddade värdena eller som tillfälligt kan ha stor negativ påverkan på dem. Bestämmelserna utgör dock inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter, det lokala näringslivet eller för utförandet av anläggningar som behövs för totalförsvaret.

I planen pekas flera områden för bebyggelseutveckling ut i helt eller nästan helt oexploaterade områden inom riksintresset Vättern med öar och strandområden. Länsstyrelsen bedömer att flera av de utpekade utbyggnadsområdena inte tillgodoser riksintresset samt kan innebära påtaglig skada på områdenas värden för friluftsliv och landskapsbild samt natur- och kulturvärden. För de områden där Länsstyrelsen har kvarstående synpunkter anser Länsstyrelsen att kommunen inte på ett tydligt sätt har kunnat visa att berörda riksintressen kan tillgodoses och att påtaglig skada kan undvikas samt

Kommentar: *Ett av syftena med översiktsplanen är att möjliggöra för byggnation av bostäder inom planområdet, vilket är ett väsentligt intresse för Askersunds kommun.*

Efter granskning har, med ett undantag, alla områden som Länsstyrelsen har kvarstående synpunkter markerats som utredningsområde i stället för utvecklingsområde. För deffinition, se sida 8 i planhandlingen.

att turismens och friluftslivets, särskilt det rörliga friluftslivets, intressen särskilt har beaktats i enlighet med vad som anges i 4 kap 2 § MB.

Statliga och mellankommunala intressen

Post- och telestyrelsen - Se bifogat yttrande.

Lantmäteriet - Se bifogat yttrande.

Sjöfartsverket - Se bifogat yttrande.

Skogsstyrelsen - Se bifogat yttrande.

Svenska kraftnät - Se bifogat yttrande.

Statens geotekniska institut (SGI) - Se bifogat yttrande.

Övriga remissinstanser

Trafikverket har inga synpunkter på planen.

Länsstyrelsen i Östergötlands län avstår från att yttra sig i ärendet.

Försvarsmakten avstår från att yttra sig, men hänvisar till sin webbplats för information om planeringsunderlag gällande Försvarsmaktens riksintressen.

Ställningstaganden för delområdena

Nedan följer Länsstyrelsens sammanfattande bedömning av om utpekade områden för bebyggelseutveckling är lämpliga eller delvis lämpliga.

Lämpliga områden för bebyggelseutveckling

Länsstyrelsen bedömer att följande områden i sin helhet är lämpliga för bebyggelseutveckling och uppfyller krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB eller omfattas av detaljplan:

1. Olshammar
2. Åviken
3. Tikanäs
4. Edö
5. Ävje
6. Åmmeberg
9. Hammar
12. Sänna

Delvis lämpliga områden för bebyggelseutveckling

Länsstyrelsen bedömer att följande områden delvis kan pekas ut för bebyggelseutveckling, främst inom områden för befintliga detaljplaner eller i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som Länsstyrelsen har godkänt:

7. Kärraudden
8. Gammeldrätt-Hjälmarsnäs
10. Vasshammaren
11. Bastedalen
13. Harge
14. Forsanäset - Södra Kärra - Stora Forsa
15. Nydalen

Kommentar: *Kraven på tätortsutveckling i MB 4 kap1-2 § anger att utveckling kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden.*

Bebyggelseutveckling i dessa områden, även om det ligger utanför tätorterna, bidrar till tätortsutveckling. Om även mindre orter och landsbygd bebyggs så stärker det tätorten genom ökat kundunderlag för butiker, fler barn i skolorna och fler medlemmar i kommunen.

Kommentar: *Efter granskningen markeras vissa utvecklingsområden som utredningsområden, se sida 8 i planhandlingen för deffinition av vad som gäller inom utredningsområden. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Utredningsområdena är fortfarande strategiskt lämpade för Askersund kommuns utveckling.*

Specifika synpunkter på områdena

Nedan följer Länsstyrelsens specifika synpunkter på de utpekade områdena för bebyggelseutveckling.

1. Olshammar

I planen utgör Olshammar mångfunktionell bebyggelse samt område för verksamhet och industri. I området finns flera detaljplaner samt ett LIS-område för utveckling av befintlig småbåtshamn med tillhörande verksamheter. Nya bostäder föreslås främst tillkomma genom förtätning, men även till viss del genom expansion. Utveckling av verksamheten mot norr föreslås. I beskrivningen av området behöver anges att hänsyn behöver tas till riksintresse för friluftsliv och naturvård, enligt 3 kap. 6 § MB. Länsstyrelsen bedömer att området kan ses som en utveckling av tätorten Olshammar och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

2. Åviken

Området omfattas av en detaljplan som medger ca 50 enbostadshus.

3. Tikanäs

Området omfattas av en detaljplan som medger ca 15 enbostadshus.

4. Edö

I planen föreslås ett utbyggnadsområde för bostäder söder om detaljplanelagt område som delvis är utbyggt. Utbyggnadsområdet är i huvudsak oexploaterat. I söder finns en detaljplan som medger enbostadshus, området är inte utbyggt. Området ligger i anslutning till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgår i beskrivningen av området. Utifrån närheten till Askersunds stad bedömer Länsstyrelsen att detta område kan ses som en utveckling av staden och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

Kommentar: *Planbeskrivningen kompletteras med riksintresset för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB.*

5. Ävje

Området omfattas av en detaljplan som medger ca 40 enbostadshus.

6. Åmmeberg

I planen utgör Åmmeberg mångfunktionell bebyggelse, område för verksamheter och industri samt golfbanan utgör en besöksanläggning. I området finns flera detaljplaner. Nya bostäder föreslås främst tillkomma genom förtätning, men även till viss del genom expansion. LIS-områden för utveckling av bostäder och verksamheter finns i delar av området.

Området ligger i anslutning till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området. I beskrivningen av område för verksamheter och industri behöver det även framgå att hänsyn behöver tas till strandskyddade områden.

Kommentar: *Planbeskrivningen kompletteras med riksintresset och strandskyddet i stycket om verksamhetsområdena.*

Länsstyrelsen bedömer att de utpekade utvecklingsområdena kan ses som en utveckling av tätorten Åmmeberg och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

7. Kärraudden

Söder om Åmmeberg föreslås ett område för utbyggnad av bostäder. Området är i huvudsak oexploaterat. I södra delen av området finns en detaljplan som medger ca 25 enbostadshus, vilken till stor del är utbyggd.

Utbyggnadsområdet sträcker sig mellan golfbanan i Åmmeberg till Kärraudden. Området har höga värden för det rörliga friluftslivet eftersom det binder samman det utpekade naturområdet i öster med strandområdet i väster. Området ligger dessutom i anslutning till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Utbyggnadsområdet är oexploaterat samt hyser värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Länsstyrelsen bedömer att området inte utgör en utveckling av tätorten Åmmeberg. Länsstyrelsen anser därför att endast detaljplaneområdet i söder kan godkännas. Länsstyrelsen bedömer därmed att utbyggnadsområdets omfattning inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

Kommentar: *Området markeras som utredningsområde, se definition på sida 8 av planhandlingen. För att utredningsområden ska bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB förekommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Utredningsområdena bedöms fortfarande vara så viktiga för Askersund kommuns utveckling att de markeras som utredningsområde.*

Bebyggelseutveckling i dessa områden, även om det ligger utanför tätorterna, bidrar till tätortsutveckling. Utveckling av landsbygd stärker tätorten genom ökat underlag för kollektivtrafik, skolor och teknisk infrastruktur.

Kärraudden är en naturlig förlängning av Åmmeberg, och utpekat område för förändrad markanvändning knyter ihop de befintliga detaljplanerna i söder med Åmmebergs golfbana i norr. Planförslaget bedömer att ca 30 bostadshus i form av friliggande villor kan uppföras, vilket är jämförbart med detaljplanen i söder som innehåller 25 fastigheter.

Texten kompletteras med närheten till riksintresset för friluftsliv.

8. Gammeldrätt – Hjälmarsnäs

På halvön öster om Hammar finns tre detaljplaner för bostäder, som är utbyggda. Söder om detta föreslås ett utbyggnadsområde för bostäder. I miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) anges att området är ett LIS-område, vilket delvis stämmer då del av området är utpekat som LIS. Området ligger i anslutning till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Länsstyrelsen bedömer att LIS-området och befintliga detaljplaneområden kan godkännas för bostadsutveckling. Utbyggnadsområdet i övrigt är oexploaterat samt hyser värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Dessutom har det betydelse för det rörliga friluftslivet och allmänhetens tillgänglighet till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att området inte utgör en utveckling av tätorten. Hammar. Länsstyrelsen bedömer därmed att del av utbyggnadsområdet inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

Kommentar: *Texten kompletteras med närheten till riksintresset för friluftsliv och att LIS-område gäller för delar av området.*

Området markeras som utredningsområde, se definition på sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Området är fortfarande strategiskt lämpat för bebyggelse men påverkan för naturmiljöer behöver utredas på en mer detaljerad nivå, förslagsvis genom detaljplan.

Bebyggelseutveckling i dessa områden, även om det ligger utanför tätorterna, bidrar till tätortsutveckling. Utveckling av landsbygd stärker tätorten genom ökat underlag för kollektivtrafik, skolor och teknisk infrastruktur.

I beskrivningen för LIS-området anges att området är en naturlig utveckling av Hammars samhälle och som stärker underlaget för viktig service i Hammar, se sida 39 i det tematiska tillägget till Översiktsplanen. Enligt planförslaget sida 29 ska ny bebyggelse främst uppföras i mindre bebyggelsegrupper, något som skulle förstärka LIS-området genom att befästa befintlig bebyggelse åt Hjalmarsnäs i norr och samtidigt inte skära av strandkanten.

9. Hammar

I planen utgör Hammar mångfunktionell bebyggelse samt område för verksamhet och industri. Ny bebyggelse föreslås främst tillkomma genom förtätning, men även till viss del genom expansion åt

söder mot riksväg 50. I området finns flera detaljplaner. LIS-områden för utveckling av bostäder och verksamheter finns i delar av området. Området gränsar till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Länsstyrelsen bedömer att de utpekade områdena kan ses som en utveckling av tätorten Hammar och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

Kommentar: *Planbeskrivningen kompletterats med riksintresset för friluftsliv enligt 3 kap. 6§ MB.*

10. Vasshammaren

I Vasshammaren föreslås ett utbyggnadsområde för bostäder i anslutning till ett detaljplanelagt område för bostäder. Detaljplaneområdet är delvis utbyggt. Vätternterrasen anges som besöksanläggning.

Längs strandlinjen finns utpekade värden för skog och strand och är ett bevakningsområde med potentiellt värdefull natur (se synpunkter i avsnitt Natur och friluftsliv nedan), vilket behöver beaktas vid exploatering. Området ligger även inom riksintresse för friluftsliv och i anslutning till riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Utbyggnadsområdet för bostäder hyser värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Dessutom har det betydelse för det rörliga friluftslivet och allmänhetens tillgänglighet till strandområdet.

Kommentar: *Bebyggelseutveckling i dessa områden, även om det ligger utanför tätorterna, bidrar till tätortsutveckling. Utveckling av landsbygd stärker tätorten genom ökat underlag för kollektivtrafik, skolor och teknisk infrastruktur.*

Askersunds kommun kommer givetvis beakta alla skyddsvärda naturvärden i kommande arbetet.

Området markeras som utredningsområde, se definition på sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Området är fortfarande strategiskt lämpat för bebyggelse men påverkan för naturmiljöer, behöver utredas på en mer detaljerad nivå, förslagsvis genom detaljplan. Texten kompletteras även med att det i detta område finns höga värden längst med stranden.

Texten kompletteras med närheten till riksintresset för friluftsliv enligt 3 kap. 6§ MB.

Länsstyrelsen anser att detaljplaneområdet och befintligt område för bostäder kan godkännas samt att besöksanläggningen kan utvecklas. Länsstyrelsen bedömer dock att utbyggnadsområdet för bostäder inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB. Länsstyrelsen bedömer att utbyggnadsområdet inte heller tillgodoser riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. MB.

11. Bastedalen

I planen utgör Bastedalen sammanhängande bostadsbebyggelse. Bastedalens herrgård och Kinapark utgör besöksanläggning. Centralt i området finns en detaljplan för bostäder och småbåtshamn. Del av Bastedalen är utpekat som LIS-område. I Bastedalen föreslås tre nya utbyggnadsområden för bostäder.

Del av det norra utvecklingsområdet för bostäder ligger inom bevakningsområde för naturvården (se synpunkter i avsnitt Natur och friluftsliv nedan). Länsstyrelsen anser att det är olämpligt att peka ut detta område för bostäder, eftersom det innehåller skogliga naturvärden och värden för friluftslivet. Det bör framgå i beskrivningen av området att lägergården Vettra ligger här.

Kommentar; norra området: *Askersunds kommun kommer givetvis beakta alla skyddsvärda naturvärden i kommande arbetet. Området markeras som utredningsområde, vilket betyder att innan byggnation så krävs ytterligare utredningar i området. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Se deffinition sida 8 i planhandlingen.*

Texten kompletteras även med lägergården Vettra.

Det östra utvecklingsområdet för bostäder sträcker sig fram till en vattenfylld och vassbevuxen lertäkt med rikt våtmarksfågelliv. Länsstyrelsen anser att den östra delen av detta område bör lämnas orörd eftersom den unga lövskogen på sikt blir värdefull som en skyddszon mellan nya bostäder och det vattenfyllda lertaget och dess våtmarksfågelliv. Den vattenfyllda lertäkten omfattas av strandskydd.

Kommentar; östra området: *Texten kompletteras med att täkten omfattas av strandskydd och att stor hänsyn behöver tas till fågellivet vid eventuell exploatering av området. Område markeras som utredningsområde, se sida 8 i planhandlingen för definition.*

Det södra utbyggnadsområdet för bostäder ligger i skogsmark med stora uppvuxna tallar på kalkpåverkat underlag. I MKB:n anges att området, som ligger inom riksintresseområde för naturvården, bör utgå ur planförslaget. Länsstyrelsen delar denna synpunkt med hänsyn till naturvärdena. Området ligger även inom riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området. I anslutning till området går den väg som leder till naturreservatet och Natura 2000-området Harge uddar. Framkomligheten på vägen är viktig för att säkerställa tillgängligheten till reservatet och dess parkering.

Kommentar; södra området: *Området maskeras som utredningsområde, se sida 8 i planhandlingen för definition. Området ska utredas vidare innan byggnation.*

Vägens framkomlighet och hur Askersund kommun avser att arbeta för att säkerställa tillgängligheten till de lokala naturreservaten finns på sida 47 i planhandingen under område E.

Texten kompletteras med närheten till riksintresset för friluftsliv enligt 3 kap. 6§ MB.

Vidare anser Länsstyrelsen att det sydvästra området med sammanhållen bebyggelse inte är utbyggt med bostäder i så stor omfattning att det kan markeras som oförändrad markanvändning för bostäder. Länsstyrelsen bedömer här att området ner till och med LIS-området kan godkännas för bostadsutveckling.

Länsstyrelsen anser att strandnära områden som inte omfattas av LIS, samt område som omfattas av bevakningsområde för naturvården, inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. MB samt riksintressena för friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. MB. Det södra utbyggnadsområdet tillgodoser inte heller dessa riksintressen. Då det i Bastedalen finns planer på att utveckla småbåtshamnen samt då det i området finns besöksmål i form av herrgård och Kinapark anser Länsstyrelsen att övriga områden kan godkännas för bostadsutveckling och besöksmål.

Kommentar: *Askersunds kommun kommer givetvis beakta alla skyddsvärda naturvärden i kommande arbetet. Området markeras som utredningsområde, vilket betyder att innan byggnation så krävs ytterligare utredningar i området. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Området är fortfarande strategiskt lämpat för bebyggelse men påverkan för naturmiljöer, djurliv och befintlig bebyggelse kommer utredas på en mer detaljerad nivå, förslagsvis genom detaljplan.*

Bebyggelseutveckling i dessa områden, även om det ligger utanför tätorterna, bidrar till tätortsutveckling. Utveckling av landsbygd stärker tätorten genom ökat underlag för kollektivtrafik, skolor och teknisk infrastruktur. Bastedalen ligger nära till både bra pendlingskommunikationer, naturupplevelser och till centralort Askersund. Vid eventuell efterföljande planläggning så kan även frågor rörande tillgången till friluftslivet säkerställas i form av exempelvis parkeringar, se sida 47 och sidan 49 i planhandlingen.

12. Sänna

I Sänna föreslås ny bostadsbebyggelse främst tillkomma genom förtätning, men även till viss del genom expansion. I området finns två detaljplaner som medger bostäder, vilka är bebyggda. Med närheten till Hammar bedömer Länsstyrelsen att området kan ses som en utveckling av tätorten och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

13. Harge

I Harge finns detaljplaner för bl.a. bad, camping och bostäder. I planen föreslås ett utbyggnadsområde för bostäder öster om Harge.

Länsstyrelsen anser att det är olämpligt att planera för ny bebyggelse inom ett befintligt och oexploaterat grönområde med höga värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Naturreservatet Hargemarken med närmaste omgivning samt anslutning till Harge kommer att bli viktiga för framtida utveckling av friluftsliv och naturturism i Hargeområdet, bl.a. som avlastning för de närliggande naturreservaten Harge uddar och Klåvudden. Inom området behöver anpassningar göras för att klara av det stora antalet besökare under framför allt sommarsäsong. Det gäller framför allt vägar och parkeringsytor för bilar samt utveckling av alternativa transportsätt.

Förutom riksintresse för det rörliga friluftslivet ligger området inom riksintresse för friluftsliv och i anslutning till riksintresse för naturvård, enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Kommentar: *Texten kompletteras med närheten till riksintresset för friluftsliv enligt 3 kap. 6§ MB.*

Länsstyrelsen anser att de delar som omfattas av detaljplan kan godkännas samt att befintlig camping kan utvecklas. Länsstyrelsen bedömer dock att utbyggnadsområdet för bostäder inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB. Länsstyrelsen bedömer utifrån ovanstående synpunkter att området inte heller tillgodoser riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. MB.

Kommentar: *Området markeras som utredningsområde, vilket betyder att innan byggnation så krävs ytterligare utredningar i området. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå.*

Området är fortfarande strategiskt lämpat för bebyggelse men påverkan för naturmiljöer kommer utredas på en mer detaljerad nivå, förslagsvis genom detaljplan. I detaljplaneläggning kan frågan om hur friluftslivet ska tillgodoses och utvecklas säkerställas långsiktigt och i mer detalj. Det kan handla om frågor som parkeringar, alternativa färdsätt och anpassningar för att tillgodose sommarens högtryck av besökare.

Framkomlighet till naturreservaten och hur parkeringsfrågan bör lösas anges på sida 47 och 49 i planhandlingarna.

14. Forsanäset – Södra Kärra – Stora Forsa

I planen utgör Stora Forsa sammanhängande bostadsbebyggelse. På Forsanäset finns tre detaljplaner för bostäder, vilka är bebyggda. Övriga delar är bebyggda i begränsad omfattning. I området utpekas ett utbyggnadsområde för bostäder. Utbyggnadsområdet är i stort sett oexploaterat.

En del av området är utpekat som LIS-område. Länsstyrelsen har dock inte godkänt hela LIS-området med hänvisning till att en förtätning av den redan utbredda fritidsbebyggelsen inom området motverkar syftet med riksintresset för det rörliga friluftslivet, eftersom ytterligare bebyggelse och exploatering bidrar till en minskning av de allemansrättsligt tillgängliga strandnära friluftsmiljöerna. (Därmed kan inte LIS användas som särskilt skäl för att bygga nya bostäder inom strandskyddsområdet.) Länsstyrelsen har dock godkänt en utveckling av befintliga småbåtshamnar med tillhörande verksamheter i delar av LIS-området i Forsaviken.

I området finns värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Uddar och näs som till mer än 50 procent består av obebyggt strandskyddsområde har mycket höga värden för strandskyddets syften och ska därför undantas från bebyggelseutveckling. Länsstyrelsen anser därför att det norra området, som

pekas ut som sammanhängande bostadsbebyggelse, ska undantas från bebyggelseutveckling. Detta område är inte heller bebyggt med bostäder i sådan omfattning att det kan anges som oförändrad markanvändning. Här finns bl.a. Västerängs lägergård med dess verksamhet.

Utbyggnadsområdet för bostäder väster om riksväg 50 utgörs till stor del av oexploaterad skogsmark. För att värna natur- och friluftsvärdena vid Forsanäset anser Länsstyrelsen att området ska undantas från exploatering.

Ute på klippstränderna finns fin lavflora. Längs Forsaån finns limniska värden och är bevakningsområde med potentiellt värdefull natur (se synpunkter i avsnitt Natur och friluftsliv nedan), vilket behöver beaktas vid exploatering. Området ligger till stor del inom riksintresse för friluftsliv och i anslutning till riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området. Kartan som visar planeringsförutsättningar för området behöver kompletteras med Natura 2000-området Vättern (norra).

Kommentar: *Texten kompletteras med närheten till riksintresset för friluftsliv enligt 3 kap. 6§ MB och Natura 2000-området Vättern (norra).*

Länsstyrelsen bedömer att det finns goda förtätningsmöjligheter i Stora Forsa på den oförändrade markanvändningen för bostäder i söder samt på utbyggnadsområdet för bostäder i Södra Kärra öster om riksväg 50. Länsstyrelsen bedömer dock att utbyggnadsområdet för bostäder väster om riksväg 50 samt området i norr inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB. Länsstyrelsen bedömer utifrån ovanstående synpunkter att utbyggnadsområdet väster om riksväg 50 samt området i norr inte heller tillgodoser riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. MB.

Kommentar: *Saknas formellt skydd kan planeringen inte beakta det generellt. Däremot kommer vi givetvis beakta alla skyddsvärda naturvärden i kommande arbetet. Området makeras som utredningsområde, vilket betyder att innan byggnation så krävs ytterligare utredningar. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Området är fortfarande strategiskt lämpat för bebyggelse men påverkan för naturmiljöer, djurliv och befintlig bebyggelse kommer utredas på en mer detaljerad nivå, förslagsvis genom detaljplan.*

Bebyggelseutveckling i dessa områden, även om det ligger utanför tätorterna, bidrar till tätortsutveckling. Utveckling av landsbygd stärker tätorten genom ökat underlag för kollektivtrafik, skolor och teknisk infrastruktur. Bebyggelse inom dessa områden får ske om det inte påtagligt skadar natur – och kulturvärden. Eftersom detaljplan föregår eventuell byggnation i området så kan natur- och kulturvärden säkerställas.

15. Nydalen

I planen utgör området sammanhängande bostadsbebyggelse. Området omfattas av detaljplan, vilken är utbyggd. Söder om detaljplaneområdet utpekas ett utbyggnadsområde för bostäder. Detta område är i stort sett oexploaterat. I området finns värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Längs kustlinjen söder om Nydalen finns utpekade värden för skog och är ett bevakningsområde med potentiellt värdefull natur (se synpunkter i avsnitt Natur och friluftsliv nedan). Lavfloran är undersökt på ett par platser längs stranden, den är artrik, som överlag längs Vätterns klippstränder. Området ligger inom riksintresse för friluftsliv och i anslutning till riksintresse för naturvård, enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området. Kartan som visar planeringsförutsättningar för området behöver kompletteras med Natura 2000-området Vättern (norra).

Kommentar: *Texten kompletteras med närheten till riksintresset för friluftsliv enligt 3 kap. 6§ MB och Natura 2000-området Vättern (norra).*

Länsstyrelsen anser att detaljplaneområdet och befintligt område för bostäder kan godkännas. Länsstyrelsen anser dock att utbyggnadsområdet för bostäder inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB. Länsstyrelsen bedömer att området inte heller tillgodoser riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. MB.

Kommentar: *Utvecklingsområdet syftar till att långsiktigt knyta an mot Västanvik i Motala kommun och på så sätt stärka Askersunds kommun som attraktiv boendeort även för Motalaboende. Att dessa orter växer ihop stärker även underlag för kollektivtrafik och förskolor, och ger tillgång till Motalas större arbetsmarknad. I Motala finns även en tågstation, vilket ökar möjligheten för hållbart resande.*

Eftersom detaljplan föregår eventuell byggnation i området så kan natur- och kulturvärden säkerställas. Den fördjupade översiktsplanen anger att ca 40 bostäder kan uppföras i området, vilket motsvarar ca hälften av bostäderna inom befintlig detaljplan norr om området. Utvecklingsområdet är medvetet större i yta för att de naturvärden som finns i området ska säkerställas långsiktigt.

Lavfloran återfinns längst strandkanten och det utpekade utvecklingsområdet sträcker sig till gränsen för det generella strandskyddet. Därför kommer eventuell exploatering inte direkt att påverka lavfloran. För att området ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå.

Råd enligt 2 kap. PBL

Hållbar utveckling

Mål och riktlinjer

I MKB:n lyfts att planen inte överensstämmer med specificerade miljömål i Askersunds kommunövergripande översiktsplan. I översiktsplanen finns t.ex. mål som anger att all jordbruksmark ska bevaras eller öka. I översiktsplanen anges även riktlinjer som säger att förtätning av Askersund och övriga samhällen alltid är en bättre lösning än att bygga i utkanten och på så sätt skapa större avstånd och ökat bilberoende. Den aktuella planen kan inte sägas vara helt förenlig med dessa mål och riktlinjer eftersom flera utbyggnadsområden pekas ut på jordbruksmark samt utanför befintliga samhällen. I MKB:n anges vidare att om planen genomförs fullt ut så bedöms den få stora negativa konsekvenser på miljön och stränder kring norra Vättern. Länsstyrelsen delar denna uppfattning och anser att det behöver finnas en tydligare koppling mellan nationella mål och kommunens egna mål och riktlinjer samt planens utpekade utbyggnadsområden

Kommentar: *Askersunds kommun håller på att ta fram en ny översiktsplan som bättre ska spegla kommunens nuvarande vilja för mark- och vattenanvändningen. Flera områdena har markerats som utredningsområden, se definition sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå.*

Bebyggelseutveckling i dessa områden, även om det ligger utanför befintliga samhällen, bidrar till tätortsutveckling. Utveckling av landsbygd stärker tätorterna genom ökat underlag för kollektivtrafik, skolor och teknisk infrastruktur. Bebyggelse inom dessa områden får ske om det inte påtagligt skadar natur – och kulturvärden, något som utredningen ska säkerställa. Utbyggnadsområdena i planförslaget är placerade i anslutning till befintliga samhällen. Askersunds kommun räknar inte med att hela den fördjupade översiktsplanen kommer att bebyggas under planperioden.

För Askersund kommuns synpunkter på transportinfrastruktur, se kommentar sida 20.

Bebyggelse

I planen föreslås utbyggnadsområden för bostäder både i anslutning till befintliga tätorter samt på obebyggd mark utanför tätorterna. Att koncentrera ny bebyggelse genom förtätning och utveckling i anslutning till befintliga orter stärker möjligheterna att kunna bibehålla service i orterna och stärker på så vis även landsbygden.

Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § PBL och utgöra ett underlag för bl.a. översiktsplaneringen. Enligt riktlinjerna i kommunens bostadsförsörjnings-program ska nyproduktionen av bostäder ligga på ett genomsnittligt tillskott av 30 lägenheter i flerbostadshus och 30 småhus per år. Under de senaste åren har det funnits ett underskott på bostäder i kommunen, både i centralorten och i övriga kommundelar. I bostadsförsörjningsprogrammet anges att Askersunds kommuns befolkningstillväxt inte är drastisk men tillsammans med brist på variation i bostadsutbudet uppstår ändå en ansträngd bostadsmarknad.

Det är viktigt att täcka behoven av bostäder för olika grupper och att i utvecklingsarbetet ta tillvara och stärka möjligheter till flyttkedjor samt att möjliggöra att äldre kan bo kvar i sin bygd. Länsstyrelsen anser dock att förväntad befolkningstillväxt och årligt behov av bostadstillskott inte står i proportion till planens utpekade områden för bostadsutveckling. Tidshorisonten för planen sträcker sig fram till 2030, vilket Länsstyrelsen anser är en bra planeringshorisont att förhålla en översiktsplan till. Utbyggnadsområden för bostäder bör dock hamna mer i balans med förväntad befolkningstillväxt och planens tidshorisont.

Länsstyrelsen anser att det vore mer rimligt att i planen i första hand utgå från en bebyggelse-utveckling i och intill utvecklingsstrategins utpekade kärnor, dvs. Askersund, Åmmeberg, Hammar och Olshammar. På så sätt skulle kärnornas serviceutbud stärkas och ny spridd bebyggelse undvikas. Detta skulle kunna vara ett första steg till utveckling för att sedan bygga på med ytterligare utpekade områden för bebyggelseutveckling i nästa översiktsplan osv. I områden som i planen pekas ut som oförändrad markanvändning finns även möjligheter till bostadsförtätning och enstaka bostadshus kan i vissa fall även tillåtas inom landsbygdsområden.

Kommentar: *Utbyggnadsområdena i planen är för att möjliggöra byggnation i attraktiva lägen i kommunen. Dock räknar inte kommunen med att hela den fördjupade översiktsplanen kommer att exploateras i den utsträckning som möjliggörs. Kommunen prioriterar därför nya boende i kommunen högre än eventuellt bilberoende, eftersom ökande antal invånare ger bättre underlag för kommunal service på fler orter i kommunen.*

Resor och transporter

Hur vi bygger och planerar våra samhällen avgör vilka transportval människor kan göra i sin vardag. För att minska klimatpåverkan är det viktigt med en planering som inte uppmuntrar till ökade biltransporter och därmed ökade utsläpp. I arbetet med att kunna ställa om till förnybara bränslen är transportsnåla strukturer viktiga för att hålla nere energibehoven och effektivt nyttja befintlig infrastruktur. Genom att förtäta befintliga tätorter ges förutsättningar att stärka underlagen för kollektivtrafik och service. Planen innebär en risk för att många nya invånare i planområdet blir beroende av bilen som transportmedel.

Kommentar: *Askersunds kommun är en landsbygdskommun, även i kommunens tätorter. Kommunens placering längst bort från regionens kollektivtrafikcentrum Örebro gör att busslinjer inom kommunen kontinuerligt avvecklas. Kommunen prioriterar därför nya boende i kommunen högre än bilberoendet, eftersom ökande antal invånare ger bättre underlag för förskolor och att kunna stärka prioriteringen av färdsätt för oskyddade trafikanter, ex. genom GC-vägar. Om antalet invånare i Askersunds kommun ökar så finns även ett ökande underlag även för Region Örebro Län att utvärdera fler kollektivtrafiklinjer.*

Natur och friluftsliv

I planområdet finns mycket goda förutsättningar för ett rikt rekreations- och friluftsliv för såväl invånare som turister. Naturen och friluftslivet har stor betydelse för planområdets attraktivitet och för besöksnäringen.

I eller i anslutning till flera av de utpekade utbyggnadsområdena har Länsstyrelsen identifierat så kallade bevakningsobjekt (se specifika synpunkter på delområden). Det rör sig om områden med potentiellt värdefull natur där en utförligare naturvärdesinventering behövs. Vissa av dessa områden kan bli aktuella för reservatsbildning i framtiden. Flera bevakningsobjekt överlappar områden med föreslagen förändrad markanvändning. Det handlar framför allt om strandnära områden där strandskydd råder.

Naturvärden i form av lavfloran på klippstränderna är exklusiv i planområdet. Flera strandsträckor bör därför ges långsiktigt formellt skydd mot exploatering och markeras som områden för natur i planen, dels med hänsyn till naturvärden, dels med tanke på ökat tryck från friluftsliv och turism. Framför allt bör detta ske vid de sträckor där det finns kunskap om höga naturvärden längs stränderna.

Liksom inom områden för mångfunktionell bebyggelse, sammanhängande bostadsbebyggelse, verksamheter och industri bör den gröna infrastrukturen inom landsbygd värnas så att viktiga biotoper och stråk för biologisk mångfald inte förstörs. Det kan ske genom samverkan mellan markägare,

myndigheter och kommunal planering. Randzonen mellan jordbruksmark och skogsmark, s.k. skogsbryn, är ofta särskilt viktiga för den biologiska mångfalden, varför väl utvecklade sådana bryn bör värnas.

Natura 2000-områden är både riksintressen enligt 4 kap. 8 § MB och skyddade områden enligt 7 kap. 28 a § MB. Det bör framgå i planen att det är förbjudet att utan tillstånd bedriva verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att även åtgärder utanför ett Natura 2000-område kan kräva tillstånd om de på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område.

Kommentar: *Alla planområdets utpekade områden förhåller sig till det generella strandskyddet om 100 meter från strandkanten. Därför kommer eventuell exploatering inte direkt att påverka de naturvärden som återfinns inom denna radie.*

Saknas formellt skydd kan planeringen inte beakta det generellt. Däremot kommer vi givetvis beakta alla skyddsvärda naturvärden i kommande arbetet. Flera områden markeras som utredningsområden, se definition sida 8 i planhandlingen. Områdena är fortfarande strategiskt lämpat för bebyggelse men påverkan för naturmiljöer, djurliv och befintlig bebyggelse kommer utredas på en mer detaljerad nivå genom detaljplan.

Planbeskrivningen kompletteras på sida 61 med information om att även åtgärder utanför natura-2000 områden kan kräva tillstånd.

Jordbruksmark

Jordbruk är av nationell betydelse. Detta innebär att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Enligt MKB:n föreslås ca 100 hektar jordbruksmark i planområdet få en förändrad markanvändning. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att jordbruksmarkens värden beaktas i samband med ny bebyggelse och att kommunen vid planering och exploatering utreder behovet av att ta i anspråk brukningsvärd jordbruksmark. All brukningsvärd jordbruksmark är värdefull och jordbruksmark som exploateras är i princip är oåterkallelig.

Kommentar: *Vid exploatering inom planområdet bör lokalisering främst ske i randzonen mellan skogs- och jordbruksmark, och främst i anslutning till befintlig bebyggelse (s. 45-46). I områden som markeras utredningsområden ska hänsyn till jordbruksmarken tas i beaktning under planering för att minimera förlust innan exploatering.*

Fornlämningar

I avsnittet Förslag till generella åtgärder i MKB:n föreslår Länsstyrelsen att stycket som handlar om fornlämningar kompletteras enligt följande: ”Vid varje enskild exploatering behöver det tas hänsyn till fornlämningar, såväl kända som okända. Det innebär att en arkeologisk utredning kan vara aktuell att genomföra för att på så sätt få ett bättre underlag kring vilka fornlämningar som verkligen berörs. Den arkeologiska utredningen syftar till att ta reda på om någon hittills okänd fornlämning finns i det område som ska bebyggas. Alla fornlämningar är skyddade och skyddet gäller även hittills okända fornlämningar.”

Kommentar: *Texten har kompletterats med föreslagen information om fornlämningar.*

Vattenverksamheter

Då flera föreslagna utbyggnadsområden ligger vid vatten bör det av planen framgå att uppförande av anläggningar i ett vattenområde, exempelvis en brygga, hamn eller pir, grävning eller fyllning i ett vattenområde, bortledande av yt- eller grundvatten samt åtgärder som syftar till att avvattna mark utgör vattenverksamheter. Vattenverksamheter kräver i regel tillstånd enligt 11 kap. 9 § MB. För vattenverksamheter av mindre omfattning kan en anmälan till Länsstyrelsen vara tillräcklig. Vilka verksamheter som är anmälningspliktiga framgår av förordning (1998:1388) om vattenverksamheter. Enligt undantagsregeln i 11 kap. 12 § MB kan en vattenverksamhet vidtas utan anmälan eller tillstånd om det är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Undantaget gäller inte för markavvattning.

Kommentar: *Texten har kompletterats med information om vattenverksamhet och att verksamhet kan behöva anmälas till.*

Övrigt

I planens sammanfattning bör framgå att till Askersunds kommuns översiktsplan finns två tematiska tillägg: Vindbruk och LIS samt två fördjupningar: Norra Vättern och dess stränder samt Generalplan för Tiveden.

Kommentar: *Det framgår av sammanfattningen på sida 4, paragraf 3 att kommunen har tematiska tillägg i form av Vindbruksplan, LIS-områden och generalplanen för Tiveden. Det är fördjupningen över norra Vättern och dess stränder som planförslaget kommer ersätta.*

I avsnittet Regionala styrdokument bör framgå att ett nytt Energi- och klimatprogram för länet har tagits fram och som gäller 2021-2025. Även ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram har tagits fram för 2022-2030. Det bör även framgå att det finns en regional handlingsplan för grön infrastruktur, framtagen 2019.

I avsnittet Nationella styrdokument bör politikområdet Gestaltad livsmiljö nämnas. Politiken tar ett helhetsgrepp om arbetet med den gestaltade livsmiljön och utgör en samlad nationell arkitekturpolicy. Även de nationella målen för kulturmiljöarbetet bör nämnas.

Kommentar: *Texten om Energi- & klimatprogrammet för Örebro län har uppdaterats till den senaste utgåvan för 2021-2025.*

Texten om regionalt trafikförsörjningsprogram har uppdaterats med de mål som är mest relevanta för planförslaget.

Kapitlet om regionala styrdokument har kompletterats med den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur från 2019.

I teckenförklaringen till kartorna som visar övergripande utvecklingsinriktning samt mark- och vattenanvändning finns en symbol för ”Angöringspunkt för rekreation och friluftsliv”, symbolen saknas dock på kartorna. På kartan över mark- och vattenanvändning saknas beteckningarna A-H samt 1-15 i teckenförklaringen.

Kommentar: *Angöringspunkten har stryks från teckenförklaringen på sida 5.*

Förklaring av A-H och 1-15 har lagts till kartan på sidan 18.

De som deltagit i Länsstyrelsens beslut

Detta beslut har fattats av länsråd Anna Olofsson med samhällsplanerare Helena Siegert som föredragande. I handläggningen av ärendet har också avdelningschef samhälle Stina Sjölin, tf. enhetschef plan och kultur Jonas Jansson, länsarkitekt Lena Lundkvist, miljöskyddshandläggare Karin Bredenberg, antikvarie Mia Geijer, antikvarie Maria Waldebrink, naturvårdshandläggare Karin Wikström, naturvårdshandläggare Daniel Gustafson, naturvårdshandläggare Michael Andersson och vattenvårdshandläggare Sara Litzell deltagit.

Bilagor:

Post- och telestyrelsen, daterat 2022-01-31

Lantmäteriet, daterat 2022-02-07

Sjöfartsverket 2022-02-25

Skogsstyrelsen, daterat 2022-03-01

Svenska kraftnät 2020-03-03

Statens Geotekniska Institut, daterat 2022-03-04

Kommentarer, sammanfattning:

Här sammanfattas Askersund kommuns kommentarer på Länsstyrelsens råd och övergripande synpunkter. För kommentarer på särskilda områden, se kommentarer per område bredvid yttrandet ovan.

Bilagor kommenteras separat nedan.

- *Efter granskningen har flera områden markerats som utredningsområden, se definition på sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå.*
- *Planbeskrivningen har kompletterats med närheten till riksintresset för friluftsliv.*
- *En ny översiktsplan planeras att antas 2024 som kommer spegla kommunens nuvarande vilja för mark- och vattenanvändningen.*
- *Syftet med bostadsområdenas storlek är för att möjliggöra byggnation i attraktiva lägen i Askersunds kommun. Dock räknar inte kommunen med att alla områden kommer att bebyggas under planperioden.*
- *Askersunds kommun är en landsbygdskommun, där stora delar av invånarna idag är bilberoende. Det, tillsammans med att busslinjer kontinuerligt avvecklas gör att kommunen prioriterar nya boende i kommunen högre än bilberoendet. Ett ökande antal invånare ger bättre underlag för förskolor och att stärka prioriteringen av färdsätt för oskyddade trafikanter, ex. genom GC-vägar.*
- *Alla planområdets utpekade områden förhåller sig till det generella strandskyddet om 100 meter från strandkanten. Därför kommer eventuell exploatering inte direkt att påverka de naturvärden som återfinns inom strandzonen.*
- *Saknas formellt skydd kan planeringen inte beakta det generellt. Däremot kommer vi givetvis beakta alla skyddsvärda naturvärden i kommande arbetet.*
- *Texten har kompletterats med föreslagen information om fornlämningar.*
- *Texten har kompletterats med information om vattenverksamhet och att verksamhet kan behöva anmälas till Länsstyrelsen*
- *Texten om Energi- & klimatprogrammet för Örebro län har uppdateras till den senaste utgåvan för 2021-2025.*
- *Texten om regionalt trafikförsörjningsprogram har uppdaterats med de mål som är mest relevanta för planförslaget.*
- *Kapitlet om regionala styrdokument har kompletteras med den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur från 2019.*
- *Förklaring av A-H och 1-15 läggs till kartan på sidan 18.*
- *Angöringspunkten stryks från teckenförklaringen på sida 5.*

1.a Post- & telestyrelsen, bilaga till Länsstyrelsen

PTS är en central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar- inom områdena post och elektronisk kommunikation. Uppförande av vindkraftverk kan i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser.

PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför detta samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

PTS har inga ytterligare synpunkter.

Kommentar: *Askersunds kommun noterar att Post- och telestyrelsen inte har något att erinra, men kan bidra med information vid samråd mellan vindkraftsbolag och radiolänkoperatörer.*

1.b Lantmäteriet, bilaga till Länsstyrelsen

Lantmäteriets synpunkter:

Ev. strategi för områden med enskilt huvudmannaskap

En fråga som kan, men inte måste, belysas i en översiktsplan är om kommunen har någon uttalad strategi för inom vilka områden man avser tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmänna platser i detaljplaner. Enskilt huvudmannaskap för allmänna platser kan enligt plan- och bygglagen tillämpas om särskilda skäl finns för detta. Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen kan det vara ett bra stöd vid framtida planläggning att dessa områden och de särskilda skälen redovisas i översiktsplanen.

Kommentar: *Askersunds kommun arbetar med framtagandet av en ny översiktsplan och kan i samband med det belysa frågan om strategier för enskilt huvudmannaskap av allmänna platser.*

Askersunds kommun noterar att Lantmäteriet inte har något att erinra.

Övriga synpunkter:

I övrigt har Lantmäteriet inga synpunkter på planförslaget.

1.c Sjöfartsverket, bilaga till Länsstyrelsen

Yttrande: Sjöfartsverket har tagit del av rubricerat förslag till fördjupad översiktsplan för Askersunds kommun och har inget att erinra i detta skede.

Kommentarer: Sjöfartsverket ser positivt på den tydlighet som farlederna 875 till Åmmeberg, 8751 till Aspa och 8752 till Askersund har inkluderats som en del av de utpekade kommunikationsstråken i utvecklingsstrategin. Sjöfartsverket ser även positivt på den hänsyn som tas till båtlivet och de områden som är viktiga för ett levande båtliv.

Kommentar: *Askersunds kommun noterar att Sjöfartsverket i övrigt inte har något at erinra.*

1.d Skogsstyrelsen, bilaga till Länsstyrelsen

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken, gällande skogliga åtgärder på skogsmark. Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Verksamheten rörande fördjupade översiktsplaner är inte att betrakta som skogsbruksåtgärd men kan komma att påverka pågående skogsbruk och kommer att påverka områden med naturvärden och kulturmiljövärden.

Om ett biotopskyddsområde berörs är det förbjudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet över biotopskyddsområden (7 kap 11§ miljöbalken) och bedömer om den planerade åtgärden kan skada naturmiljön. För att Skogsstyrelsen ska kunna göra en sådan bedömning krävs en detaljerad beskrivning av åtgärden och dess genomförande i respektive biotopskyddsområde. Exempelvis tidpunkt för åtgärdens genomförande, vilka träd som är aktuella att avverka, hur avverkningen kommer att utföras, transportvägar, avlägg och de försiktighetsåtgärden som planeras för att undvika skada på naturmiljön, etc.

Bedömer Skogsstyrelsen därefter att den aktuella åtgärden kan skada naturmiljön ska verksamhetsutövaren ansöka om dispens och betala en avgift på 2 900 kr till Skogsstyrelsen. Avgiften sättas in på Bg 787-8606. Text som ska anges på inbetalningen: ”Dispensavgift biotopskydd” och vilket distrikt som ska handlägga, samt gärna det berörda biotopskyddsbeslutets diarienummer.

Kommentar: *Askersunds kommun noterar att Skogsstyrelsen ska informeras då områden kring biotopskyddsområden planeras ytterligare med specifika åtgärder för området.*

1.e Svenska kraftnät, bilaga till Länsstyrelsen

Svenska kraftnät har i samrådsyttrande daterat 2020-02-12 svarat på berörd remiss. Utöver tidigare lämnat remissvar har Svenska kraftnät ingenting att erinra mot upprättat förslag.

Svenska kraftnät vill passa på att informera om att våra anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil.

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2022-2031. Detta dokument finns publicerat på vår webbplats, www.svk.se.

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från stamnätsledningar och stationer. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats: http://www.svk.se/aktorsportalen/samhallsplanering.

Kommentar: *Askersunds kommun noterar att Svenska kraftnät inte har något att erinra och att deras anläggningsobjekt finns att ta del av i Geodatabasen. Yttrandet finns i sin helhet hos samhällsbyggnad Sydnärke.*

1.f Statens geologiska institut, bilaga till Länsstyrelsen

SGI:s synpunkter

Det för översiktsplanen aktuella området ligger i södra delen av Askersunds kommun och omfattar tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg samt sjön Vättern.

De topografiska förhållandena är skiftande med bland annat branta bergssidor och relativt plana lermarker. Förutom Vättern återfinns även andra sjöar så som Alsen och Åmmelången. Detta gör att även de geologiska förhållandena skiftar. Enligt SGU:s jordartskarta utgörs de ytliga jordlagren framförallt av lera och silt, morän och berg i dagen. Dessutom förekommer en del isälvsmaterial, sand och torv.

Av planbeskrivningen framgår följande avseende de geotekniska säkerhetsfrågorna:

- kartor som visar områden med förutsättningar för skred och även ras
- att hänsyn till ras och skred ska tas i samtliga utvecklingsområden
- att ny bebyggelse i första hand ska undvikas inom områden med förutsättningar för ras och skred.
- nybyggnation inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder för att undvika ras och skred.
- befintliga områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd längs sjöar och vattendrag, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utflackning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

Vi tycker att man på ett bra sätt har sammanfattat de geotekniska säkerhetsfrågorna. Dock vill vi uppmärksamma att även förutsättningar för ras i berg och blocknedfall omfattas av begreppet geotekniska säkerhetsfrågor. Vi anser att detta bör tilläggas i planbeskrivningen.

Kommentar: *Planhandlingen har kompletterats för att inkludera ras i berg och blocknedfall som geotekniska säkerhetsfrågor.*

2. Lantmäteriet

Lantmäteriet har mottagit planförslagets utställningshandlingar.

Lantmäteriet har enligt 3 kap. 9-10 §§ PBL ingen fristående roll i samrådsförfarandet när översiktsplaner tas fram. Lantmäteriet ska vid förfrågan lämna sina synpunkter till Länsstyrelsen och har därför inte några synpunkter att lämna till kommunen i detta ärende.

Kommentar: *Se yttrande och kommentar under yttrande 1.b under Länsstyrelsens yttrande.*

3. Trafikverket

Trafikverket har erhållit den för granskning utställda fördjupade översiktsplanen och har inget att erinra.

Kommentar: *Askersunds kommun noterar att Trafikverket inte har något att erinra.*

4. Sydnärkes Miljöförvaltning

Generellt:

En standardiserad naturvärdesinventering enligt SS 199000 2014 bör genomföras i samtliga delområden där naturvärden kan tänkas förekomma. Inventering genomförs tidigast 1 april beroende på biotop och av metod- och naturvärdeskunnig inventerare.

Kravet på NVI vid planer kommer att vara ett av åtgärdsförslagen till miljömålet God bebyggd miljö i de kommande naturvårdsprogrammen för våra kommuner.

Det finns brister i MKB:n gällande naturvärdena

1. Endast rödlistade arter tas upp och ingen analys av fynden görs. Det finns till exempel inga vita storkar, myrspovar eller tundrasädgäss i Harge. Det är fynd av sträckande individer som observerats från Harge uddar.
2. Det är dessutom delvis inaktuell kunskap då många nya fynd gjorts i många områden.
3. Ingen analys av förekomsten av andra naturvårdsarter är gjord, till exempel arter som förekommer i EU:s habitatdirektiv, artskyddsförordningen, skogliga signalarter eller indikatorarter för ängs- och betesmarker. Något som man ska väga in vid bedömning av ett områdes naturvärde.
4. Några viktiga lager används inte i MKB:n, till exempel SKS naturvärden.
5. Ingen analys av skoglig kontinuitet är gjord. Det är ofta en indikator på att höga naturvärden finns. Exempel finns nedan.

Kommentar: *Flera av områdena inom planförslaget har efter granskning reviderats till att bli så kallade utredningsområden. Det betyder att det i dessa områden behöver utredas ytterligare innan byggnation kan tillkomma, bland annat naturvårdsinventering och hänsyn till det djurliv som finns på platsen.*

Det finns generella synpunkter på texten i dokumenten. Till exempel från MBK:n vilka arter och naturvärden man lyfter fram. Vidare nämns inget om de av Lst utpekade värdetrakterna för grön infrastruktur. Begreppet Naturvårdsprogram bör ändras till Länsstyrelsens naturvårdsprogram då kommunerna i Sydnärke har och kommer att skaffa egna naturvårdsprogram, som egentligen är en helt annan sak.

Generellt bör utgångspunkten vara att om ingen NVI är genomförd för ett område som kan misstänkas hysa naturvärden, bör en sådan göras. Oavsett eventuell förekomst av fynd, data eller andra inventeringar. Detta påpekades i yttrande från 2020: *I de områden där inga utpekade naturvärden finns är naturmiljön inte undersökt och hänsyn till eventuell värdefull natur lyfts inte i dess beskrivningar. Avsaknad av registrerade naturvärden eller känsliga arter betyder inte per automatik att det inte finns. I området kring Vättern är naturen och landskapet mycket varierat och studier av ortofoton indikerar att det kan finnas långt fler intressanta naturmiljöer än som fångats upp vid t.ex. nyckelbiotopsinventeringar och liknande*

Det påpekades också 2020: *Vi önskar en tydligare beskrivning av vad som gäller naturvärden inom områden utpekade för bostäder/stad. Flera områden som pekas ut för bostadsändamål har såväl kända som troliga områden med höga naturvärden. Det behöver inte utgöra ett hinder för exploatering, särskilt om det tydliggörs hur balansen och avvägningen av de olika intressena ska ses på.*

Kommentar: *Begreppet naturvårdsprogram bygger på kommunens naturvårdsprogram som antogs 2010-2012. Det finns angivet på sida 75 i planförslaget och programmet finns i sin helhet på Sydnärkes miljöförvaltningens hemsida. Men texten kompletteras med att ett nytt program under framtagande.*

Flera områden markeras som utredningsområden, vilket betyder att de är intressanta för bebyggelse men kommer utredas ytterligare innan byggnation. För definition av utredningsområde, se sida 8 i planhandlingen.

Det kommande naturvårdsprogrammet för kommunen läggs till på sidorna 25 och 26.

Sida 80 illustrerar riksintressen inom planområdet.

<u>Kommentarer till dokumentet</u>:

s. 25-26 Naturvårdsprogram

Nytt naturvårdsprogram ska tas fram, beviljat LONA-bidrag 2022. Bör kanske nämnas i sammanhanget?

s. 80 Artskyddsförordningen

Mer rätt med en formulering typ ”krävs dispens från förbuden i artskyddsförordningen”.

Kommentarer för varje område

Edö

Framförallt bör det lyftas fram förekomst av hassselmus (artskyddsförordningen) i östra delen av planförslagsområdet. Därtill förekomster öster och söder därom, vilket stärker behovet av anpassning till artens behov i viktig spridningskorridor. Riktlinjer är att 1 ha runt boplatser omfattas av artskyddsförordningen.

Därtill fynd av signalarterna blåsippa, strutbräken, svart trolldruva, underviol, vårärt, rävticka, tallticka, stenporella, västlig hakmossa och granbarkgnagare i området, varav några inom planförslaget.

Delar av området uppenbart behov av NVI, till exempel barrskogen med berg i dagen precis söder om bebyggelsen.

Området utpekade av SKS naturvärden ej medtagna. Området ingår i LstT GI Gräsmarker (trakt): Askersund.

Kommentar: *Området markeras som utredningsområde, se definition sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå.*

Texten har kompletterats även med förekomsten av Hasselmus vilket kan behöva dispens från artskyddsförreningen.

Ämmeberg

Flera av skogsdungarna, framförallt i västra delen, verkar utifrån historiska och nutida flygfoton ha lång skoglig kontinuitet. Det motiverar i sig en NVI.

Kommentar: *Texten har kompletterats med att det västra området kan innehållas skogliga naturvärden, vilka bör kartläggas innan exploateringar.*

Området ingår i LstT GI Gräsmarker (trakt): Askersund

Kärraudden

Stort behov av NVI på markerade områden på kartan nedan. Dessa uppvisar berg i dagen, lång skoglig kontinuitet och brant terräng (områden sällan utsatta för skogsbruk, därigenom ofta extra höga naturvärden)

Kommentar: *Området markeras som utredningsområde, vilket betyder att innan byggnation så krävs ytterligare utredningar i området. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå.*

Texten kompletteras med behovet av naturvårdsinventering innan exploatering.

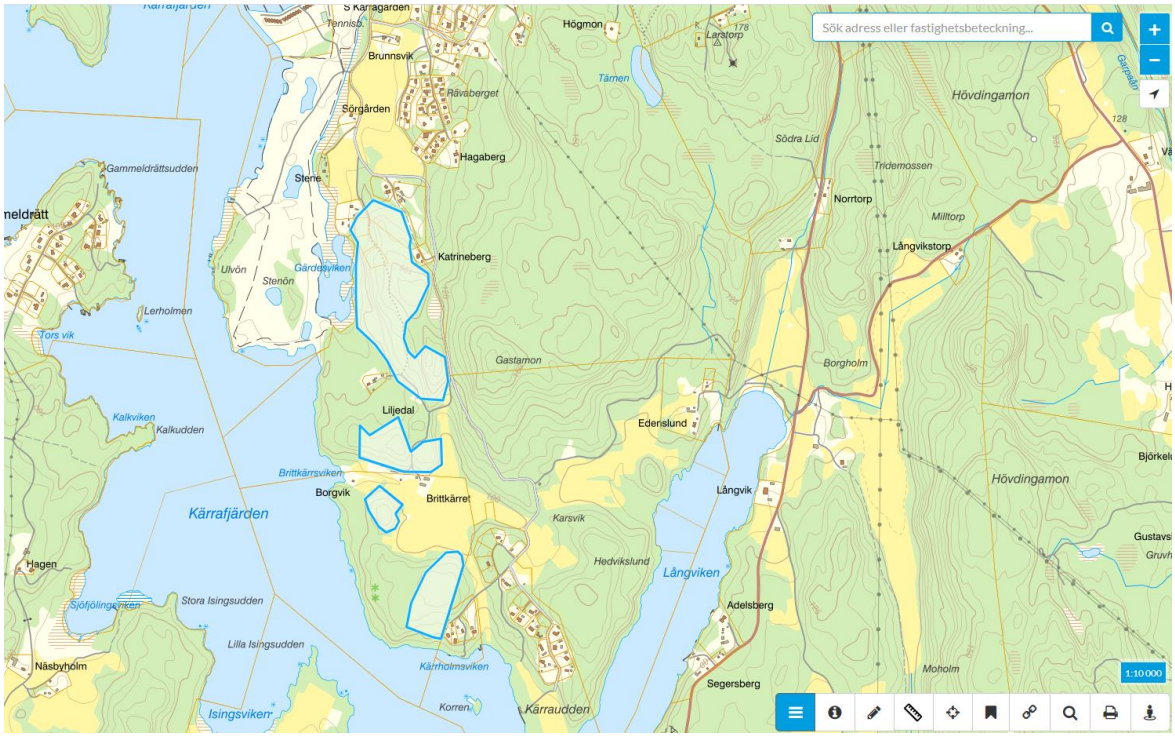

Området ingår i LstT GI Gräsmarker (trakt): Askersund

Harge

Artlistan på rödlistade arter är i princip sträckande fåglar som observerats vid Harge uddar och inga arter som nyttjar området. Om de arterna varit häckfåglar i området så är det nationalparkstatus på området.

Delar av området har dock lång skoglig kontinuitet, framförallt fasigheten ASKERSUND HARGE 3:58>2. Det är synnerligen motiverat med en NVI av detta område.

Kommentar: *Området markeras som utredningsområde, se definition på sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas kommer en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Förslagsvis genomförs en naturvårdsinventering i samband med detaljplanering.*

Texten kompletteras med informationen om fåglars status i området.

Södra Kärra

I skogsområdet väster om stora vägen några mindre områden med berg i dagen och lång skoglig kontinuitet, motiverande för NVI. Där också fynd av signalarten vedticka. Eventuella ängsvärden precis väster om gården Hagtorp, med fynd av indikatorarter som stor blåklocka och ängsvädd samt signalarten blåsippa.

Artrik nyligen restaurerad ängsmark söder om åkermarkerna öster om landsvägen (grönmarkerade ytan och området västerut till Bäckadalen. Artrikt med fynd av rödlistade arter som svinrot, indikatorarter som blodrot, blåsuga, bockrot, Jungfru Marie Nycklar, knägräs, prästkrage, stagg, stor blåklocka, ängsvädd samt signalarter som blåsippa, gulfotsskölding, toppvaxskivling, stor aspticka, vit vaxskivling och trubbfjädermossa. Ängsmarker med lång kontinuitet, åtminstone sedan mitten av 1800-talet enligt häradskartan. Länsstyrelsens jordbruksenhet har de senaste 5-6 åren finansierat restaureringen av dessa värdefulla ängsmarker och området utsätts redan för ingrepp på grund av den nya vägsträckningen. Planerad bebyggelse i området innebär ju att all ängsmark försvinner och långsiktigt övergripande naturvårdsarbete går om intet.

Kommentar: *Området markeras som utredningsområde, se definition på sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas kommer en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Förslagsvis naturvårdsinventering.*

Texten revideras för att lyfta fram Länsstyrelsens arbete med restaureringen av ängsmarkerna.

NVI en självklarhet!

Ingår i LstT Skogliga värdetrakter: Tiveden-Norra Vätterns barrskogstrakt och LstT GI Gräsmarker (trakt): Nydalen.

Nydalen

Längst i söder, sydväst om Stenkullen, barrskog utpekad som naturvärde av SKS. Ligger intill nyckelbiotop i Östergötland. Fynd av rödlistade talltickan och signalarten blåmossa.

I övrigt inga rapporter från skogsområdet men det finns delar av området med lång skoglig kontinuitet och därmed behov av NVI. Framförallt i hela skogsområdet väster om Stenkullen-Stenstorp och Brunn.

Väster om Brunn ängsmark med höga naturvärden. Dokumenterad förekomst av indikatorarter som blåsuga, bockrot, gullviva, gulmåra, hirsstarr, jungfrulinarter, knägräs, nattviol, ormrot, prästkrage, skallrearter och ängshavre. NVI nödvändig.

Kommentar: *Det utpekade utredningsområdet är en naturlig lokalisering för att på sikt möjliggöra hur Nydalen och Västanvik i Motala kommun byggs samman. En mer koncentrerad bebyggelse skulle här ge större underlag för kollektivtrafik och tillgång till den större arbetsmarknaden i Motala, vilket skulle stärka Askersunds som bostadskommun.*

Området markeras som utredningsområde, se definition sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas ska en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Bland annat naturvårdsinventering.

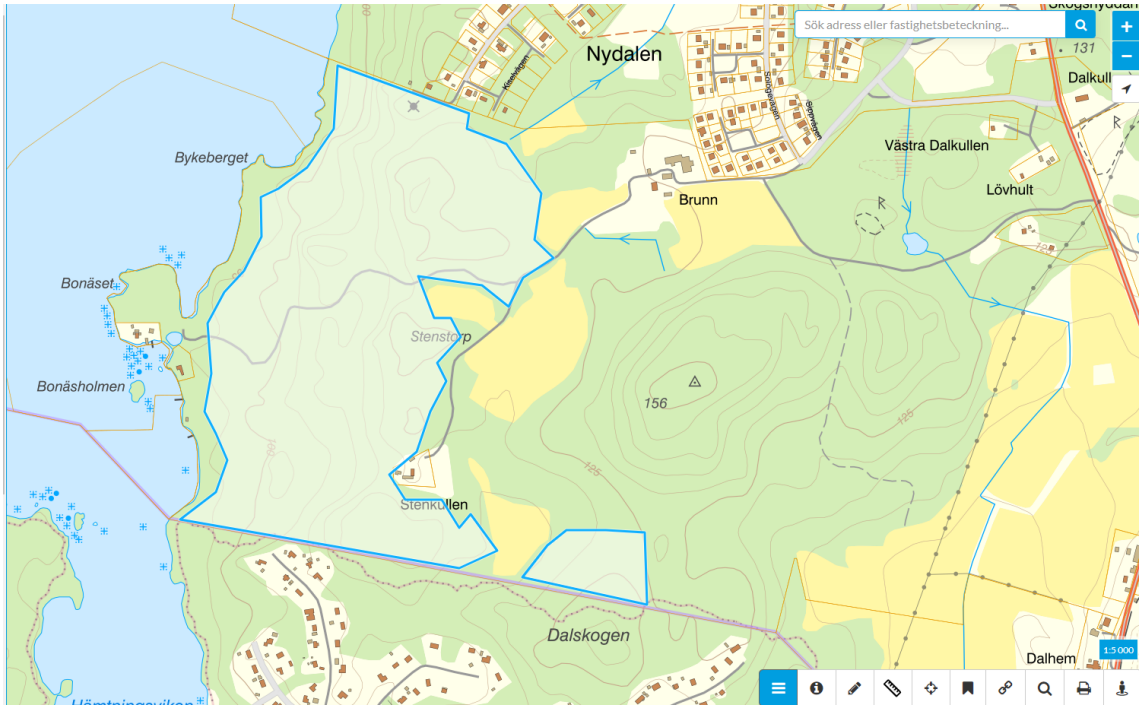

Ingår i LstT GI Gräsmarker (trakt): Nydalen.

Synpunkter miljöskydd

Det saknas information i kartunderlaget om de förorenade områden som finns inom det aktuella planområdet.

Förorenade områden med allvarlig förekomst av föroreningar är i områdena Olshammar och Åmmeberg.

Enligt den nya miljöbalksstrategin ska sanering av förorenade områden klass 1 och 2 på initieras under perioden 2022-24.

Kommentar: *Det noteras och kommer utredas vidare i arbetet med den kommande kommunövergripande översiktsplanen, snarare än i denna fördjupning.*

5. Nerikes Brandkår

Infrastruktur

Vatten för brandsläckning

Nerikes Brandkår anser att det i den fördjupade översiktsplanen bör framgå en ambitionsnivå gällande

vatten för brandsläckning inom tätorter. Då nya områden planeras är tillgången på släckvatten avhängig på vilka ledningsdimensioner som anläggs till området. Beroende på vilken typ av område som växer fram varierar behovet av släckvatten från ca 600 liter/minut upp till 2 400 liter/minut, i vissa fall mer. Speciella objekt kan kräva ännu större vattentillgång. Placeringen av brandposter och avstånd mellan dessa är en annan viktig fråga, men emellertid inte lika känslig eftersom det kan justeras i ett betydligt senare läge.

Nerikes Brandkår är behjälplig då bedömning av släckvattenbehov ska göras men vill med detta framhålla vikten av att i förväg befästa en nivå för släckvattenkapacitet.

Kommentar: *Askersunds kommun arbetar med framtagandet av en ny översiktsplan som planeras antas 2024 och kan i samband med det ta fram en ambitionsnivå för hela kommunen.*

Risker och skyddsavstånd

Då översiktsplanen ligger till grund för kommunens långsiktiga utveckling och markanvändning bör frågor som rör riskbilden ges större utrymme. Planen bör redovisa hur riskbilden i kommunen ser ut i dag. Den i kommunen framtagna risk- och sårbarhetsanalys kan vara ett underlag för detta.
I riktlinjer för bebyggelseutvecklingen är det lämpligt att lägga fast en ambitionsnivå beträffande avstånd till väg och järnväg där farligt gods transporteras.

Farligt gods finns bland annat inom viss industri, på drivmedelsanläggningar och som transport på väg- och järnväg. Som nämns i utkastet behandlas riskerna kring farligt gods av ett antal instanser och i flertalet rapporter. I dessa framställs även rekommendationer gällande olika avstånd mellan skyddsobjekt och risker med farligt gods samt riskreducerande åtgärder som kan vidtas. Nerikes Brandkår anser att acceptanskriterier behöver fastställas gällande vilka typer av byggnader som kan byggas i relation till vilka avstånd från riskkällor med farligt gods, utan att djupare analys av risken samt förslag på riskreducerande åtgärder behöver framtas. Sådana acceptanskriterier underlättar och påskyndar hela detaljplaneprocessen.

Kommentar: *Inom planområdet finns två stationer för räddningsvärn vilka kompletteras i texten.*

Askersunds kommun arbetar som rutin med de rekommendationer som Stockholms Länsstyrelse tagit fram och kommer att behandla den lokala riskbedömningen mer utförligt i kommande översiktsplan.

Skyddsavstånd

Det är omöjligt att vid samhällsplaneringen skapa tillräckligt stora skyddsavstånd för alla typer av farligt godsolyckor. Detta då avstånden skulle bli alltför stora. En olycka med tankbil lastad med tryckkondenserad giftig gas kan exempelvis i värsta fall generera riskavstånd på upp till 3 km. Ett

skyddsområde skall verka skadebegränsande genom att förhindra skador på människor för de mest sannolika olyckorna. Det finns inga vedertagna skyddsavstånd för farligt godsleder. Länsstyrelsen i Stockholm har dock tagit fram rekommenderade skyddsavstånd för ny bebyggelse intill vägar med transport av farligt gods

Övrigt

På sidan 56 anges att kontakt alltid ska tas med räddningstjänsten vid planläggning eller lovgivning som avser byggnader högre än fyra våningar för att säkerställa att byggnaden uppfyller Boverkets regler avseende brand. Nerikes Brandkår vill påpeka att det även vid lägre bebyggelse är viktigt att remittera ärendet för att säkerställa att byggnaden uppfyller gällande regler. Exempel på byggnader som vanligtvis är lägre än fyra våningar som bör remitteras är lager, industrier, skolor, förskolor, vårdlokaler m.fl.

På sidan 116 saknas Ljusnarsbergs kommun som medlem i Nerikes Brandkår.

Kommentar: *Texten har kompletterats på sidorna 56 och 116 så att även lägre byggnader och Ljusnarsbergs kommun står med.*

6. Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har tagit del av rubricerat förslag till fördjupad översiktsplan för Askersunds kommun och har inget att erinra i detta skede.

Sjöfartsverket ser positivt på den tydlighet som farlederna 875 till Åmmeberg, 8751 till Aspa och 8752 till Askersund har inkluderats som en del av de utpekade kommunikationsstråken i utvecklingsstrategin. Sjöfartsverket ser även positivt på den hänsyn som tas till båtlivet och de områden som är viktiga för ett levande båtliv.

Kommentar: *Askersunds kommun noterar att Sjöfartsverket inte har något att erinra.*

7. Skogsstyrelsen

Verksamheten rörande fördjupade översiktsplaner är inte att betrakta som skogsbruksåtgärd men kan komma att påverka pågående skogsbruk och kommer att påverka områden med naturvärden och kulturmiljövärden.

Om ett biotopskyddsområde berörs är det förbjudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet över biotopskyddsområden (7 kap 11§ miljöbalken) och bedömer om den planerade åtgärden kan skada naturmiljön. För att Skogsstyrelsen ska kunna göra en sådan bedömning krävs en detaljerad beskrivning av åtgärden och dess genomförande i respektive biotopskyddsområde. Exempelvis tidpunkt för åtgärdens genomförande, vilka träd som är aktuella att avverka, hur avverkningen kommer att utföras, transportvägar, avlägg och de försiktighetsåtgärden som planeras för att undvika skada på naturmiljön, etc.

Bedömer Skogsstyrelsen därefter att den aktuella åtgärden kan skada naturmiljön ska verksamhetsutövaren ansöka om dispens.

Kommentar: *Askersunds kommun noterar att Skogsstyrelsen ska informeras då områden kring biotopskyddsområden planeras ytterligare med specifika åtgärder för området.*

Ansökan för dispens finns att läsa i sin helhet hos samhällsbyggnad Sydnärke.

8. Motala kommun

Plandokumentet framhåller anknytningen till Motala kommun på flera punkter. Till dessa kan nämnas gränsöverskridande kollektivtrafik, pendling, sysselsättning, Försvarsmaktens aktiviteter, teknisk infrastruktur (inklusive Vättern som dricksvattentäkt), riksintressen, natur- och kulturmiljöer samt bebyggelsestråk. Planhandlingen betonar fortsatt samverkan mellan kommunerna på samtliga punkter.

Motala kommuns synpunkter:

- Motala kommun instämmer i behovet att fortsatt samverka över kommungränserna i samtliga punkter som nämns i planhandlingen. Särskilt fokus vill vi dock lägga på gränsöverskridande mobilitet, Vättern som gemensam vattentäkt samt på bebyggelsestråket som inbegriper Nydalen och som angränsar till bebyggelseområdet Västanvik i Motala kommun.
- Även om det ligger utanför det angivna planområdet vill Motala kommun påminna om det gemensamma intresset av god transportinfrastruktur och hållbart resande till och från Zinkgruvan som är en viktig arbetsgivare över kommungränser.
- Motala kommun gör bedömningen att de intentioner som uttrycks genom FÖP Norra Vättern och dess stränder är förenliga med kommunens egna.

Kommentar: *Med den kommande ombyggnationen av riksväg 50 så förstärks transportinfrastrukturen mellan båda kommunerna och stärker även områden utanför planområdet. Kommunen är även positiv till bemötandet av Nydalen/Västanvik som bebyggelseträk.*

9. Statensfastighetsverk, yttrade

Sammanfattning:

SFV noterar att planhandlingen benämns både *utställningshandling* och *granskningshandling* och anser att handlingen liksom planskedet bör benämnas på ett enhetligt sätt.

De av SVF förvaltade fastigheterna inom planområdet omfattas inte av de föreslagna utvecklingsområdena eller annat förslag om förändrad markanvändning varför SFV inte har anledning att ha synpunkter planförslaget i sig.

Kommentar: *Noterat och revideras så att alla handlingar inför antagande har samma namn.*

10. Naturskyddsföreningen Askersund

Sammanfattning:

Naturskyddsföreningen i Askersund vill framföra nedanstående med anledning av Översiktsplan för Norra Vättern.

Vårt yttrande avser generella synpunkter för alla de områden som nämns i planen, det är svårt för oss att ha specifika synpunkter på de utpekade ställen som vi inte riktigt känner till, vi hoppas att den som gör sammanställningen av de inkomna svaren kan ”översätta” detta till de lokala förhållandena.

Länsstyrelsen har gjort en hel del bra påpekanden i sin redogörelse 2021-11-30, vilka vi instämmer i, bland annat om mer hänsyn till natur och kulturvärden.

Det har börjat föras en diskussion om att göra Norra Vätterns skärgård till ett naturreservat, på grund av den speciella naturen mm. Om ett sådant beslut kommer att fattas, måste det även påverka fastlandet runtom, sannolikt behöver strandskyddsbestämmelserna ses över, en rimlig gissning kan vara minst 200 meter. Ett antal föreskrifter och regleringar samt skötselmetoder för reservatet kommer behöva beslutas. Av inte minst den anledningen är det viktigt att även närområdet på fastlandet också får ett antal liknande regleringar.

Kommentar: *Skärgården i Vättern är under utredning om att bli en nationalpark. Det är naturreservatet norra Vätterns skärgård som utreds, och naturreservatet är redan markerade med grönt på utvecklingsinriktningskartan för planområdet på sidan 16 i handlingarna.*

Det som redan är bebyggt kan givetvis inte göras något åt. Däremot kan man redan nu i ÖP:n göra det enklare för framtida reglering, genom att vara synnerligen restriktiv med byggnation och bygglov redan från idag. Här vill vi påpeka att Vättern inte är som vilken sjö som helst, den långa omsättningstiden på 60 år och speciella artsammansättning gör, att den är extra känslig för mänsklig påverkan. Ett stort hot som tillkommit är det allt varmare klimatet, som stressar livet i vattnet.

Långa sträckor runt Vättern har 300 meter strandskydd, det skulle vara bra att ha samma runt hela sjön. Om inte det går att genomföra så bör bebyggelse inte ske inom 200 meter från stränderna. Med det förändrade klimatet följer stora risker för bl a översvämning och ras, försäkringsbolag kommer förmodligen tveka på grund av den stora osäkerheten. Med stora tillfälliga regnmängder, det har uppmätts 150 mm på några timmar, är det också viktigt att planera bebyggelse för att minimera risker. Dessutom handlar det om personliga förluster för den boende som kan undvikas.

Kommentar: *Flera områden inom planförslaget har efter granskning markerats som utredningsområden, se definition på sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå.*

Gemensamhetsanläggningar kan inte regleras i detaljplaner och översiktsplaner. I detaljplaner kan möjligheter till gemensamhetsanläggningar utredas-

Naturintresset har ökat i Sverige i samband med pandemin och det är viktigt att fritidsaktiviteter uppmuntras även i strandnära områden, att kanotister kan lägga till och vila en stund eller att vandrare kan ta sig fram obehindrat enligt allemansrätten. Vättern är till stor del Natura 2000-skyddat och därmed gäller den typen av lagstiftning. Flera naturreservat ligger bland annat vid stränderna, då behövs möjlighet att kunna ta sig mellan olika reservat även i strandzon. Enstaka vandrare påverkar troligen inte fåglarnas möjligheter att häcka i dessa mellanområden, däremot skadas fortplantningen om man bygger nära vattnet. En del strandväxter behöver skyddad natur med jämn fuktighet och skugga för att klara sig, sådan miljö minskar nästan överallt på grund av ovarsam exploatering. Därför är det viktigt med stor restriktivitet.

Kommentar: *Det är de det generella strandskyddet på 100 meter som gäller inom hela Askersunds kommun.*

För svar angående ras-, skred- & erosion, se yttrande 1.f från statens geologiska institut under Länsstyrelsen.

I flera domar i miljödomstolar och MÖD under de senaste åren har hänvisats till artlistan och ett starkare skydd har krävts vid t ex avverkningar. Flera arter av växter och djur börjar bli utrotningshotade, och det gäller även Vätterns närområde. Det blir allt viktigare att skydda gammal skog och även om skogen runt Vättern idag inte generellt är särskilt gammal, så kommer den att vara det om 100 år. Därför att det viktigt att inte exploatera mer mark än absolut nödvändigt. Ett sådant tankesätt bör gälla i hela området runt norra Vättern. Forskningen pekar alltmer på att sammanhängande områden är nödvändiga för den biologiska mångfalden. Kommande generationers dom kommer att bli hård om dåliga beslut tas nu.

Vi föreslår att ingen byggnation ska ske på andra ställen än i de utpekade LIS-områdena. I övrigt ska redan bebyggda områden förtätas. Det är mycket viktigt att värna de stränder som ännu inte är påverkade. Strandzonen är viktigare än man tror för fortplantning, både för fisk och insekter. Exempelvis stör bryggor ljusinsläpp, som behövs för en del växtlighet som utnyttjas av vattenlevande djur, dessutom riskerar hela rotsystem att skadas och växtligheten utarmas av att båtar släpar på bottnen och att man av okunskap röjer bort växter.

Där bebyggelse kan tillåtas (LIS-områden) ska den vara samlad och ha gemensamhetsanläggningar för vatten, avlopp och bryggor. Det blir mindre påverkan för naturen om störningen bara blir på ett ställe och däremellan orört. Det har också bäring på kommande kommunala kostnader för skolgång/skolskjutsar och äldrevård med hemtjänstresor, eftersom trenden förmodligen ökar att man kan jobba hemifrån och därmed bosätta sig utanför tätorter. Även pensionärer väljer oftare att flytta ut permanent till sina sommarstugor. Allt pekar på att det är bättre med tätare bebyggelse men på färre platser.

Kommunen bör uppmuntra ett småskaligt jordbruk på de områden där det är odlat idag, det är viktigt att jordbruksmark inte läggs ner, bland annat av beredskapsskäl för livsmedelsförsörjning. Det vore också bra om kommunen påverkar staten att bidra till lönsamhet i sådan verksamhet. Hela Sverige ska kunna leva och de boende på landsbygden måste kunna ha rimlig lönsamhet, också i ett naturvänligt lantbruk. Ett småskaligt ekologiskt lantbruk gynnar området runt norra Vättern, både flora och fauna skulle kunna utvecklas i en mer artrik riktning om man anstränger sig lite.

Cykelvägar och vandringsstigar bör kunna planeras i Översiktsplanen, och utföras som exempelvis arbetsmarknadsåtgärder. Andra tillgänglighetsåtgärder som stättor över stängsel eller spångar över bäckar vore också välkommet i friskvårdssyfte, för att få ut fler att njuta av den vackra natur som vi faktiskt har i vår kommun. Lite fler parkeringar skulle också behövas vid naturreservaten, så att inte besökare vänder om innan promenaden, tyvärr är ju bil ofta ett måste för att besöka naturreservat, men här kan med fördel också skyltad cykelväg hjälpa upp situationen.

Kommentar: *Befintliga kommunikationer och leder för friluftsliv lyfts i planen. Det framgår även att kommunen ska verka för förbättrad allmän parkering och skyltning bland annat vid Harge Uddar och Klåvudden (se s. 47).*

Kommentar, sammanfattning:

- *Naturreservatet norra Vätterns skärgård har föreslagits av Länsstyrelsen att bli nationalpark.*
- *Det rådande strandskydd för hela norra Vättern inom kommungränsen är det generella strandskyddet på 100 meter.*
- *För återkoppling om ras, skred & erosion; se svar till statens geologiska institut, yttrande 1.f under Länsstyrelsen.*
- *Flera områden i planen har markerats som utredningsområden, vilket betyder att vidare utredning av naturvärdena krävs innan byggnation.*
- *Gemensamhetsanläggningar kan inte regleras i en översiktsplan eller detaljplan.*
- *Askersunds kommun lyfter i planförslaget en prioritet att höja tillgängligheten vid utövande av det rörliga friluftslivet.*

11. Askersunds yachtklubb

Synpunkter på Fördjupad översiktsplan för norra Vättern

Styrelsen för Askersunds Yachtklubb har gått igenom översiktsplanen med dess kartor. Vi kan i kartorna se att vår båthamn inte finns markerad på kartorna, till skillnad från tex Åmmeberg och Olshammar. I texten finns också mycket litet beskrivet hur Askersunds kommun har tänkt sig båtlivet i kommunen. För oss är det också mycket viktigt att kommunen även fortsättningsvis vill ha ett rikt båtliv, och att vår hamn får fortsätta att finnas kvar i Askersunds tätort. Vi är en del i att göra Askersund till en blomstrande sommarstad. Genom vår placering idag har vi nära till affärer och restauranger, vilket gynnar såväl handlare, restaurangägare, kommunen men också oss. Vi lägger både arbetskraft och ekonomiska medel på att få vår hamn trivsam och estetiskt tilltalande för både oss och andra. Vi tar bland annat emot gästhamnsbåtar som inte får plats inne i den ordinarie gästhamnen. Vi vill med dessa synpunkter att ni lägger till vår båthamn på de kartor sin finns i översiktsplanen, och att ni utvecklar er beskrivning av hur ni tänker er båtlivet i Askersund i framtiden.

Kommentar: *Yachtklubben ligger straxt norr om planområdesgränsen, varav att det inte omnämns i planförslaget. Även Askersund stad ligger utanför planområdet, och omfattas inte i planförslaget.*

12. Kärrabergets samfällighetsförening

Utställd Fördjupad Översiktsplan för norra Vättern

Har tagit del av översiktsplanen för norra Vättern och det är alltid roligt att se kommuners ambitioner för framtiden. Vi har i vår granskning riktat in oss på vårt närområde Åmmeberg ett fint område.

Det vi uppmärksammat oss ännu en gång är Kärrabergets tillfart via Kärrabergsvägen. På kartan sidan 25 är väg kärrabergsvägens sträckning ritad från Lidanvägen till Styrmansvägen och det är helt felaktigt och det finns ett domslut hos Vänersborgs Tingsrätt Mark o Miljödoomstol 2011.11.28 att det inte får vara så.

Kan namnas att vi nu hållit på med den här frågan i snart 2 år sedan vi upptäckte att inte blåljustransporter hittar till oss och gör det inte fortfarande. Vi bifogar det renaste konversationen vi hade i frågan uran någon återkoppling.

Kommentar: *Frågan om utryckningsvägar är en för detaljerad fråga för översiktsplanen, som fungerar som ett strategiskt dokument för kommunens mark- och vattenanvändning. Nya bostadsområden bör dock föregås av detaljplaner där trafiklösningarna bör utredas ytterligare innan byggnation.*

13. Kärra uddes samfällighetsförening

Synpunkter på Fördjupad Översiktsplan för Norra Vättern

Kärra Udde Samfällighetsförening vill med anledning av rubricerad översiktsplan lämna följande synpunkter beträffande Kärraudden:

Ett nytt område för bostadsbebyggelse föreslås - omfattande 54 hektar och cirka 30 bostäder - mellan befintlig bebyggelse i söder och golfbanan i norr. Detta som en utvidgning av Åmmebergs tätort mot söder.

Samfällighetsföreningen anser att en sådan utbyggnad/exploatering **inte** bör genomföras åberopande de stora naturvärden med bland annat nyckelbiotoper och fornlämningar som finns och som har ett mycket stort värde för det rörliga friluftslivet och landskapsbilden. Inom föreningen finns även god sakkunskap om fågellivet inom området där bland annat spillkråka observerats, en fågelart som finns med på Världsnaturfondens Röda lista med hotade arter. Samfällighetsföreningen delar därför här till fullo Länsstyrelsens bedömning från Samrådsredogörelse 2021--09-20 sid 12. *Länsstyrelsen bedömde att utbyggnadsområdet påtagligt kan skada riksintressets natur-och kulturvärden. Då området som inte är detaljplanelagt och i stort oexploaterat inte kan sägas utgöra en utveckling av tätorten Åmmeberg samt hyser värden för natur, friluftsliv och landskapsbild bedömde Länsstyrelsen att utbyggnadsområdets om fattning endast kan omfatta detaljplaneområdet.*

I planförslaget anges att "befintlig infrastruktur bör användas". Kärra Udde Samfällighetsförening har idag ansvar för drift och underhåll av vägar från Brittkärrskorset till Kärra Udde. Samtliga fastighetsägare är också anslutna till Norra Kärra Samfällighetsförening som svara för drift och underhåll av vägen från Brittkärrskorset till Zinkgruvevägen. Vår mångåriga erfarenhet av väg och vägunderhåll visar att vägarna – trots omfattande förbättringar och standardhöjande insatser som bekostas av medlemmarna - har stora begränsningar vad gäller förmågan att bära tunga fordon. Härtill kommer också en väsentligt ökad trafik, inte minst under vår och sommar, på vägar med snäv vägbredd där mötande trafik hänvisas till mötesplatser för säker passage.

Samfällighetsföreningen vill därför betona vikten av att alla planer och beslut om utbyggnad och exploatering av verksamheter som är väganslutande eller ligger längs vägsträckan Kärra udde – Zinkgruvevägen måste föregås av analys och konsekvensbeskrivningar för infrastrukturen. Samfällighetsföreningen ser det också som självklart att alla kostnader för förändring avseende infrastrukturen bärs av den part som ansvarar för exploatering och verksamhetsutbyggnad.

Kommentar: *Området på Kärraudden behöver utredas vidare innan byggnation tillåts, exempelvis genom detaljplan. Detta för att säkerställa att byggnation inte sker på värdefull natur.*

Det ingår i planarbetet att utreda trafiklösningar för nya bostadsområden, något som även bör göras i detta område.

14. Kärra norra samfällighetsförening

Synpunkter på fördjupad översiktsplan för Norra Vättern

Kärra Norra Samfällighetsförening har tagit del av rubricerad översiktsplan och vill med anledning härav lämna följande synpunkter rörande det som i översiktsplanen benämns Kärraudden:

Under de senaste åren har den södra delen av Åmmeberg kommit att byggas ut genom nya fastigheter vid Kärra udde och det helt nya området på Kärraberget. Verksamheten vid golfbanan är också föremål för utbyggnad med nya fastigheter längs Kärravägen och därtill finns långt framskridna planer för ett hotell. Vi är också informerade om att ett helt nytt område närliggande Kärraberget, för omkring 40 fastigheter som benämns Djurhagen är på väg att realiseras. I ovan nämna översiktsplan finns nu förslag om ytterligare ett område söder om golfbanan för bostadsbebyggelse, omfattande 54 hektar och cirka 30 bostäder.

Kärra Norra Samfällighet kan ha förståelse för att det finns behov av och stora intressen för en fortsatt expansion av bostäder i södra Åmmeberg. Däremot vill vi starkt ifrågasätta på vilka grunder det i översiktsplanen anges att **"befintlig infrastruktur bör användas"**. Vår samfällighet har idag ansvar för drift och underhåll av Kärravägen och anslutande Styrmansvägen. Vi har under många år byggt upp en gedigen erfarenhet och kunskap om dessa vägar. Trots omfattande insatser/förbättringar som i huvudsak bekostas av våra medlemmar, står det helt klart att Kärravägen har stora begränsningar vad gäller förmågan att bära tunga fordon. Härtill kommer också en väsentligt ökad trafikström på Kärravägen, inte minst under vår och sommar, då den snäva vägbredden gör att mötande trafik hänvisas till mötesplatser för säker passage.

Kärra Norra Samfällighetsförening vill därför betona vikten av att alla planer och beslut om utbyggnad och exploatering av verksamheter och nya bostadsområden som är väganslutande eller ligger direkt i anslutning till Kärravägen måste föregås av analys och konsekvensbeskrivning för infrastrukturen. I detta sammanhang ser vår samfällighet det också som självklart att alla kostnader för förändring av infrastrukturen till fullo bärs av den part som ansvarar för exploateringen och verksamhetsutbyggnaden.

Kommentar: *Området på Kärraudden för bostadsområde behöver utredas vidare, något som bör föregås av detaljplan. Det ingår i planarbetet att utreda trafiklösningar för nya bostadsområden, något som även bör göras i detta område.*

15. Privatperson 1

Sammanfattning:

Granskningssynpunkt för kapitel 10 Vasshammaren i FÖP Öster om området som anges för sammanhängande bostadsbebyggelse finns idag en småskalig kulturmiljö med äldre bebyggelse främst i form av tidigare lantbruk. Det skapar ett vackert kulturlandskap där åkrar blandas med bebyggelse och skogspartier. För att behålla denna karaktär föreslås en förändring i översiktsplanen. Förslaget är att behålla en skogs-/naturkorridor mellan pågående bebyggelse vid Hammarterrassen och den äldre bebyggelsen i Skyrsta.

Nedan är ett urklipp från plankartan över Vasshammaren (s. 34) där grön markering visar ungefärligt läge på föreslagen korridor som föreslås tas bort från område markerat som sammanhängande bostadsbebyggelse. Inom korridoren är det markanta höjdskillnader och ett flertal gamla tallar och en mycket vacker natur. Landskapet är typiskt för Norra Vättern med branta hällar och skog som domineras av tall. Det finns även tecken på att det inom området rör sig mycket djur, med ett stort antal upptrampade djurstigar och spillning. Skulle skogen tas ned förlorar man även en skyddad korridor för djuren att röra sig genom.

Hämtat från översiktsplanen: ”Vid lokalisering av ny bebyggelse ska hänsyn också tas till inverkan på landskapsbilden från vattnet. Bebyggelsen bör därför placeras indraget från strandlinjen och i mindre exponerade lägen.”

Det är även viktigt att hänsyn tas till bebyggelse från land och befintligt kulturlandskap. Skulle det byggas hus uppe på bergshöjderna skulle dessa vara synliga på långt håll.

Bild 1: Naturkorridor

Bild 2: Exempel från den skog som idag finns mellan Hammarterrassens pågående bebyggelse och Skyrsta.

Kommentar: *Efter granskningen markerar Vasshammaren som utredningsområde, se definition på sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå.*

Den föreslagna naturkorridoren ligger i området som anges som befintlig markanvändning för bostäder i kartan. Förslaget ligger direkt norr om utredningsområdet för bostäder.

16. Privatpersoner 2 & 3

Synpunkter avseende översiktsplan för Norra Vättern – Kärraudden.

Synpunkter avseende exploatering av Kärraudden enligt Askersunds kommuns planförslag benämnt: Fördjupad översiktsplan för Norra Vättern – Kärraudden. Synpunkter lämnade av Norra Kärra 5:34, Norra Kärra 556, 696 95 Ämmeberg.

I enlighet med länsstyrelsen i Örebro läns utlåtande och bedömning avseende exploateringen av naturområdet Norra Kärra, Ämmeberg vill vi tillföra följande. Då en översiktsplan inte är juridiskt bindande och inte heller går att överklaga utgår vi från att kommunen beaktar enskilda fastighetsägares synpunkter innan eller om en detaljplan upprättas. Det innebär att även motstridiga intressen för en exploatering ska vägas in i det beslut som tas av kommunen.

Allmänt
Askersunds kommun kan betraktas som landsortskommun, populationen är cirka 12 000 och arealen är cirka 1 020,00 km^2. Kommunen består till största delen av skogsområden och åkermark, en mindre areal av tätortsbebyggelse. Till tätorterna inom kommunen räknas bland andra Ämmeberg. I översiktsplanen anger kommunen att en exploatering är nödvändig för att utveckla bostadsbeståndet och möjligtvis också näringsverksamheten. Detta som en utvidgning av Ämmebergs tätort mot söder. Den totala ytan för det planerade området för ny bebyggelse är ca 54 hektar. Förslaget bygger på att nya bostäder ska uppföras i form av friliggande enbostadshus initialt cirka 30 nya bostäder inom området och befintlig infrastruktur ska användas. Det finns vad vi känner till redan idag en detaljerad plan så kallad "Idéutkast" för utbyggnad av det aktuella området, se bilaga A.

Askersunds kommuns officiella hållbarhet baseras på att kommunen ska vara en attraktiv kommun att verka, vara och bo i. Därför arbetar man tillsammans med kommunens invånare och företag för en hållbar utveckling. Tolkningen av en hållbar utveckling kan vara mångfacetterad men det framgår med tydlighet att utvecklingen ska genomföras i samverkan med innevånarna. Det innebär att alla åsikter och synpunkter ska beaktas. Tyvärr kan vi konstatera att Askersunds kommun hamnar på plats 262 av 290 när det gäller hållbarhet i årets rankning av organisationen Aktuell hållbarhet – Sveriges miljöbästa kommuner.

Med tanke på miljö och hållbarhet verkar det ologiskt av kommunen att placera nybyggnationer i naturkänsliga områden i synnerhet som det finns så mycket annan mark att exploatera med tanke på den geografi som kommunen har. I tätorten Ämmeberg finns det flera olika alternativ som på ett betydligt skonsammare sätt för natur och djurliv kan bebyggas om det nu nödvändigtvis måste vara så kallade enbostadshus. Den nya bebyggelsen som planeras kommer med all sanorlikhet att bestå av fritidshusbebyggelse som innebär en ökad belastning på kommunen i form ny infrastruktur och ringa skatteintäkter.

Nuläge
Till saken hör att det redan skett en omfattande exploatering av området söder om Ämmeberg och redan nu, i dagsläget är flera byggnationer under uppförande. Under den senaste tioårsperioden har ett stort antal nya fastigheter etablerats. Både fritidshus och året-runt boenden. Enligt planen ska placering av nya bostäder anpassas till den kuperade terrängen där natur och djurlivet är som mest känsligt. Delar av det området som föreslås exploateras är idag inte välbesökt på grund av en viss svårtillgänglighet och dess topografi. Både djur och natur har en fristad här.

Det går inte att genomföra en nybyggnation med ett så lite ingrepp i landskapet som planen tycks förutsätta. Det krävs omfattande ingrepp både under byggnations- och etableringstiden. Då delar av landskapet består av berg går det inte att utesluta sprängningsarbeten måste genomföras.

Infrastruktur
Utifrån den plan som redovisas med en nybyggnation av trettio nya enbostadshus kommer belastningen på Kärravägen att öka markant. Det är dels den tunga byggtrafiken och dels en permanent ökad personbilstrafik. Dagens infrastruktur kommer inte att räcka till det måste delvis byggas nytt eller byggas om. Vägen till Kärraudden är redan idag hårt ansträngt och för varje gång tung trafik trafikerar vägen så försvagas den. För att rädda vägen i sitt nuvarande skick är det under vissa perioder en maxbelastning på endast 4 ton, vilket innebär att nästan bara så kallade lätta fordon kan köra på vägen. Redan idag uppmanas bilisterna att endast mötas på upprättade mötesplatser för att inte belasta vägkanten och underlaget. Det kommer inte att hålla i längden och om planen kommer att sättas i verket måste Askersunds kommun ta ansvaret för förvaltningen av vägen, vilket inte finns med i översiktsplanen.

Djur och natur
Norra Kärra som delvis är en halvö är känsligt för större förändringar i synnerhet de områden som ligger väster om Kärravägen och söder om golfbanan där den planerade exploateringen är tänkt.

Trots en del ingrepp som redan gjorts (kalhygge för byggnationen?) så finns det vad vi kan se fortfarande ett tillfredsställande djurliv i området. I samband med avverkningen/kalhygget försvann dock beståndet av ugglor väster om Kärravägen och söder om golfbanan.

Den utrotningshotade spillkråkan kan fortfarande ses (och är troligtvis etablerad) väster om Kärravägen, där exploateringen ska genomföras. Den finns sedan 2020 med på Världsnaturfondens Röda lista och det skulle vara mycket olyckligt att inte göra en inventering innan eller om processen fortskrider.

Slutsats
Det är märkligt att kommunen i sin översiktsplan enbart tycks ha utgått från den idéskiss/plan som finns upprättad av nuvarande markägaren utan att ta hänsyn till några miljöaspekter. Var finns den konsekvensanalys som kommunen bör har upprättat i samband med översiktsplanen? Området betraktats av länsstyrelsen och ortsborna som känsligt både vad gäller natur och djurliv. Det skulle vara beklagligt om kommunen åsidosätter miljö- och hållbarhetsintressen i synnerhet när det finns alternativa lösningar för en utvidgning av Åmmebergs tätort. I översiktsplanen framgår inte att något behöver göras på Kärravägen utan att allt skulle vara intakt, vilket omöjligen kan stämma. Om planen sätts i verket måste kommunen ta över ansvaret och göra vägen till en kommunal väg.

Synpunkter från fastigheten Norra Kärra 5:34, Norra Kärra 556, 696 95 Åmmeberg

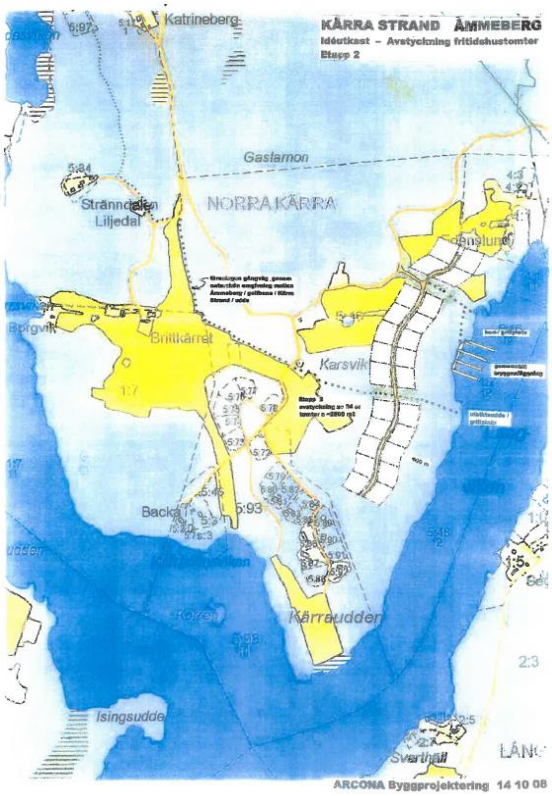

Bilaga A

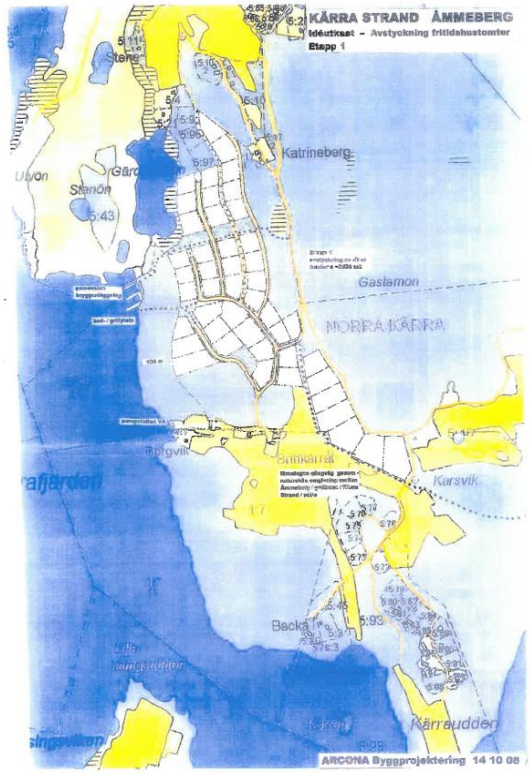

Bilaga A.2

Kommentar: *En översiktsplan har som syfte att möjliggöra byggnationer för framtiden, och i detta fall pekas området på Kärraudden ut som ett område med potential för bebyggelseutveckling.*

Det finns ett planuppdrag på detaljplan för bostäder på den fastighet som ni nämner. Idag är detta uppdrag i kö och är inte under aktivt arbete. Det ingår i alla planuppdrag att utreda trafiklösningar för nya bostadsområden.

Efter granskningen markeras Kärrauddens utvecklingsområde som utredningsområde, se definition sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Det för att säkerställa att djur- och naturvärden hanteras med hänsyn.

17. Privatpersoner 4 & 5

För Askersunds kommun finns ett bostadsförsörjningsprogram som antogs 2017-06-19. Syftet med bostadsförsörjningsprogrammet är att skapa förutsättningar för att alla i kommunen ska kunna leva i goda bostäder och främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Målet för bostadsförsörjningsprogrammet är att skapa:

- hållbart ökat bostadsbyggande, och
- goda bostäder för alla

Kommunen bedömer att det finns ett underskott på bostäder, både i centralorten Askersund stad och i övriga kommundelar.

Då vi som markägare vill bli kommuninnevånare är det av stor vikt att skapa förutsättningar för detta. Vi anser att det generella strandskyddet ska omfatta land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen utan att länsstyrelsen ska kunna utvidga strandskyddsområdet.

Det skapar osäkerhet om vad som gäller i den fördjupade översiktsplanen om kommunen och länsstyrelsen har en pågående dialog om en eventuell utvidgning av strandskyddet för delar av Vättern.

Det är viktigt att inte hindra markägare från möjligheten att i framtiden kunna bygga friliggande enbostadshus utanför strandskyddat område som i aktuella områden bör vara 100 meter.

Kommentar: *I dagsläget gäller endast det generella strandskyddet på 100 meter. Eftersom det generella strandskyddet gäller så fattas beslut angående nybyggnation på de rådande reglerna.*

18. Privatperson 6

Sammanfattning:

Synpunkter angående Fördjupad Översiktsplan för Norra Vättern

Mitt namn är och jag är ägare av Brittkärrets gård med fastighetsbeteckning Norra Kärra 1:7. Jag har läst igenom översiktsplanen och då ägnat särskilt fokus på det avsnitt som rör Kärraudden. Med anledning av detta vill jag framföra följande synpunkter:

Det föreslås att ett helt nytt område för bostadsbebyggelse på totalt 54 hektar och med cirka 30 bostäder ska göras möjligt söder om golfbanan. Jag är starkt ifrågasättande till att näst intill 50 procent av det föreslagna området utgörs av mark som tillhör min fastighet. Ingen kontakt eller dialog har förts med mig om att gårdens mark ska kunna användas för bostadsbebyggelse. Brittkärrets gård är en släktgård och ett lantbruk med anor från slutet av 1700-talet. Jag själv och mina barn ämnar fortsätta driva gården som ett traditionellt lantbruk och har därför inga som helst intressen av att stycka av någon del av marken för bygge av bostäder.

Jag stöder heller inte förslaget om bostadsbebyggelse på övriga delar av området, beläget nordost om Brittkärrets gård. Det är ett område som enligt min mening måste få vara obebyggt med tanke på den unika miljön. Så har även Länsstyrelsen ansett i Samrådsredogörelsen daterad 2021-09-20 där det står att "utbyggnadsområdet påtagligt kan skada riksintressets natur- och kulturvärden".

Jag vill också reagera över det i översiktsplanen sägs att "befintlig infrastruktur bör användas". Det är en väg som jag dagligen åker på och det jag sett är att vägen inte klarar varken ökad trafik eller ännu mer av tunga transporter. Alla planer på mer bebyggelse förutsätter både breddning och bärlagerförstärkning av vägen och det är kostnader som varken jag eller andra boende efter vägen ämnar stå för.

Kommentar: *En översiktsplan har som syfte att möjliggöra byggnationer för framtiden, och i detta fall pekas området på Kärraudden ut som ett område med potential för bebyggelseutveckling.*

Det finns ett planuppdrag på detaljplan för bostäder på den fastighet som ni nämner. Idag är detta uppdrag i kö och är inte under aktivt arbete. Det ingår i alla planuppdrag att utreda trafiklösningar för nya bostadsområden.

Efter granskningen markeras Kärrauddens utvecklingsområde som utredningsområde, se definition sida 8 i planhandlingen. För att utredningsområden ska kunna planläggas och bebyggas måste en utredning visa att ingen påtaglig skada på riksintresset 4 kap MB uppkommer. Dessutom ska påverkan på naturmiljöer, kulturmiljöer och riksintressen enligt 3 kap MB utredas på en mer detaljerad nivå. Det för att säkerställa att djur- och naturvärden hanteras med hänsyn.

Askersunds kommun ser positivt på att ni avser att fortsätta driva lantbruk i området.

Förslag till revidering av fördjupad översiktsplan för norra Vättern Askersunds kommun, Örebro län.

Samhällsbyggnad Sydnärke har bedömt att det är lämpligt att gå vidare med följande justeringar:

- ***Vissa områden markeras som Utredningsområden; se definition på sida 8 i planhandlingen. Utredningsområden är strategiskt lämpliga för bebyggelse men kommer utredas ytterligare innan exploatering via detaljplan.***
- ***Planbeskrivningen kompletteras med information om vattenverksamhet.***
- ***Texten om fornminnen (s.103) kompletteras med information om kända och icke-kända lämningar.***
- ***Kapitlet om regionala styrdokument uppdateras till senaste utgåvorna (Regionalt trafikförsörjningsprogram och regional handelsplan för grön infrastruktur)***
- ***Teckenförklaringen till kartorna på s. 5 & 18 revideras. Angörningspunkt tas bort från s.5 och förklaring för A-H samt 1-15 på s18.***
- ***Texten om ras & skred på s113 kompletteras med information om att ras i berg och blocknedfall även ingår i geotekniska säkerhetsfrågor.***
- ***Kartor som kompletteras är följande:***
    - ***Kartan över Bastedalen s. 35 inkluderar lertäckten vid det östra utredningsområdet.***
    - ***Tillägg av natura-2000 områden på s. 42 och 44 som visar markförutsättningar***

Granskningsutlåtandet har upprättats av Samhällsbyggnad Sydnärke

Josefine Göthenberg	Fredrik Idevall
Översiktsplanerare	Samhällsbyggnadschef